

Vejledning til faget engelsk

www.colourbox.com, nr. 1028991

almen voksenuddannelse

6. udgave juli 2017

Indhold

almen voksenuddannelse	1
Indhold	2
1. Identitet og formål	4
1.1 Identitet	4
1.2 Formål	4
2. Faglige mål og fagligt indhold	5
2.1 Faglige mål	5
2.1.1 Faglige mål engelsk basis.....	5
2.1.2 Faglige mål engelsk niveau G	8
2.1.3 Faglige mål for engelsk niveau F	11
2.1.4 Faglige mål engelsk niveau E	13
2.1.5 Faglige mål for engelsk niveau D	15
2.2 Kernestof	17
2.2.1 Kernestof på engelsk basis	17
2.2.2 Kernestof på engelsk niveau G	18
2.2.3 Kernestof på engelsk niveau F	19
2.2.4 Kernestof på engelsk niveau E.....	19
2.2.5 Kernestof på engelsk niveau D	20
2.3 Supplerende stof	21
3. Tilrettelæggelse	22
3.0 Kursistforudsætninger	22
3.1 Didaktiske principper	22
3.1.1 Sproget i anvendelse	23
3.1.2 Integration af sprog og indhold.....	23
3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde	24
3.2.1 Progression.....	24
3.2.2 Emner	25
3.2.3 Det skriftlige arbejde	25
3.2.4 Tekstarbejde	26
3.3 It	28
3.4 Samspil med andre fag	29
4. Evaluering	31
4.1 Løbende evaluering	31
4.2 Prøveformer	33
4.2.1 Engelsk basis	33
4.2.2 Engelsk niveau G	35
4.2.3 Engelsk niveau F	40
4.2.4 Engelsk niveau E.....	42
4.2.5 Engelsk niveau D	44
5. Paradigmatiske eksempler	52
5.1 Engelsk basis.....	53
5.2 Engelsk niveau G.....	60
5.3 Engelsk niveau F	65
5.4 Engelsk niveau E.....	73
5.5 Engelsk niveau D	77
Bilag 1 Forskellige lyttestrategier	81
Bilag 2 Forskellige læseteknikker	81
Bilag 3 Forskellige sprogtilgønsesstrategier	82
Bilag 4 Kursistinstruks til procesorienteret skrivning	82
Bilag 5 V-Ø-L-strategiens tre faser	83

Vejledning til faget engelsk

Indledning

Vejledningen indeholder uddybende og forklarende kommentarer til læreplanens enkelte punkter samt en række paradigmatiske eksempler på undervisningsforløb. Vejledningen er et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Det er derfor hensigten, at den ændres forholdsvis hyppigt i takt med den faglige og den pædagogiske udvikling. Eventuelle ændringer i vejledningen vil blive foretaget pr. 1. juli.

Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Vejledningen indeholder eksempler på, hvad der kan arbejdes med i undervisningen, og hvordan arbejdet kan tilrettelægges. Det er vigtigt at understrege, at der kun er tale om påbud, når det eksplicit fremgår – det være sig i form af citater fra læreplanen, anført i kursiv, eller i form af formuleringer med ”skal” og ”bør”.

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. Faget beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelsen af engelsk sprog som alment kommunikationsmiddel i skrift og tale samt viden om fagets stofområder.

Det fremgår af læreplanen, at engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag. De tre elementer skal betragtes som en helhed. I den daglige tilrettelæggelse af undervisningen skal de tre elementer fungere i et tæt samspil.

Med færdighedsfag menes først og fremmest mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed, men også kommunikative færdigheder i bredere forstand samt færdigheder i indsamling og formidling af faglig viden.

Med vidensfag menes, at der opbygges en viden om fagets sproglige, tekstlige og kulturelle elementer.

Engelsk som kulturfag betyder, at faget er en døråbner til andre kulturer og et vindue mod verden. Kursisten opnår i mødet med det fremmede en mulighed for at sætte sin egen kultur i relief.

1.2 Formål

Formålet med undervisningen i engelsk er at styrke kursisternes kommunikative kompetence, således at de kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt.

Gennem arbejdet med faget opnår kursisterne endvidere indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Kursisterne styrker derved deres internationale forståelse og forståelse af egen kultur.

Undervisningen i fagets forskellige områder bidrager til at udvikle kursisternes sproglige og kulturelle viden og bevidsthed samt deres almene læringskompetence.

Formålet med undervisningen i engelsk er, at kursisterne bliver i stand til at anvende engelsk som kommunikationsmiddel i en globaliseret verden. Udover at være et kulturbærende sprog er engelsk også ofte det sprog, som gør kontakt og kommunikation på tværs af grænser og kulturer mulig. Som sådan er engelsk et færdighedsfag, hvor det centrale omdrejningspunkt er de kommunikative kompetencer.

I fagets helhedsorienterede tilrettelæggelse af undervisningen møder kursisterne forskellige arbejdsformer og metoder, som udvikler deres almene læringskompetence.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

De faglige mål er opstillet for de fem niveauer med en logisk progression fra engelsk basis til niveau D. Kompetencerne bliver gradvist mere sammensatte og komplekse.

I det følgende vil kompetencerne blive beskrevet først for engelsk basis og derefter for de følgende niveauer. For niveauerne G-D vil kun ændringer og det nye for hvert niveau i forhold til det forudgående niveau blive beskrevet. De faglige mål for hvert niveau fastlægger rammerne for, hvilke sproglige fokusområder, der skal arbejdes med i undervisningen inden for kommunikative færdigheder, sprog og sprogbrug, sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold. Desuden viser målbeskrivelserne de taksonomiske niveauer, som engelskundervisningen bevæger sig på, for eksempel have viden, gengive, forstå, anvende, analysere, perspektivere, vurdere etc.¹

2.1.1 Faglige mål engelsk basis

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk om centrale emner fra dagligdagen
- b) læse korte, sprogligt enkle tekster om dagligdags emner
- c) svare på spørgsmål til forståelsen af enkle tekster vedrørende et kendt emne
- d) gennemføre dialoger i et enkelt sprog
- e) mundtligt formulere og formidle et kort oplæg om et kendt emne på engelsk
- f) udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i form af breve samt korte beskrivelser og meddelelser

Sprog og sprogbrug

- g) anvende et centralt ordforråd inden for dagliglivet
- h) tale og skrive engelsk på et enkelt niveau
- i) udtrykke sig med en forståelig udtale

Sprogtilegnelse

- j) anvende sproglig opmærksomhed i almindelige situationer i dagligdagen
- k) anvende hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- l) anvende it i forbindelse med informationsøgning
- m) demonstrere et grundlæggende kendskab til anvendelsen af ordbøger, enkle grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- n) genkende og tale om kultur- og levevilkår i engelsktalende lande inden for nære og dagligdags emner
- o) give eksempler på forskelle og ligheder mellem engelsksproget kultur og egen kultur.

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau svarende til grundskolens 7. klassetrin.

¹ Blooms taksonomier http://it.civil.aau.dk/it/education/reports/blooms_taksonomi.pdf

Kommunikative færdigheder

Kursisten skal kunne forstå og anvende det ordforråd, som er opbygget i uddannelsestiden omkring centrale dagligdags emner som for eksempel Family, My home og Food. Det talte engelsk er kortfattet og ofte formet som spørgsmål og svar.

Kursisten skal kunne læse en kort, enkel tekst om dagligdags emner - gerne med tilhørende illustrationer til støtte for forståelsen - og desuden kunne svare på enkle spørgsmål, for eksempel indledt med 'who', 'where' og 'when'.

Kursisten skal også være i stand til at indgå i en forståelig dialog på engelsk med en medkursist eller med læreren.

Kursisten skal kunne fortælle lidt om et dagligdags emne, et billede eller en person i et enkelt, forståeligt sprog.

Endvidere skal kursisten kunne skrive spørgsmål og svar til et billede eller en lille tekst samt skrive en kortfattet tekst, for eksempel en mail, et postkort eller en telefonbesked.

Sprog og sprogbrug

Selv om engelsk basis ikke er begynderniveau, vil det ofte forholde sig sådan, at kursisten ikke har beskæftiget sig meget med det engelske sprog i årene op til kursusstarten. Det vil derfor være godt at få kursistens passive ordforråd aktiveret i løbet af undervisningen.

Det gøres ved gentagen gløseindlæring, hvor både betydning og udtale betones. Kursisten trænes i at tale og anvende velkendte og nye gløser kontinuerligt, eksempelvis gennem dialog, rollespil, ordkort og computerbaserede sprogtræningsprogrammer.

Lytteforståelse trænes gennem samtale, gennem korte, enkle lytteøvelser og ved at se små, korte filmsekvenser - gerne med danske undertekster. Kursisten trænes i at forstå enkle ord og sætninger herfra.

Sprogtilægnelse

Kursisten trænes i at anvende sproglig opmærksomhed i almindelige situationer i dagligdagen. Således er opmærksomhed mod for eksempel kropssprog, mimik og kontekst i kommunikationen en stor hjælp for forståelsen af verbale udtryk.

For at kunne lytte aktivt må kursistens for-forståelse og evt. viden om det, der skal ses eller høres, aktiveres og forberedes ved for eksempel at arbejde med de basale ord i emnet, at læse en tekst eller se på tilhørende billedmateriale.

For at fremme kursisternes lytteforståelse er det vigtigt at anvende forskelligartede lyttestrategier:

Hvad lyttes der efter? Hvad kender man til emnet i forvejen? Hvordan passer indholdet med de tanker, man gjorde sig før lytningen? Hvad er vigtigt/ikke vigtigt? Hvad kan man gætte sig frem

til/forudsige? Hvilke slutninger kan man drage? Hjælper det at oversætte enkelte ord? Kan man relatere til personlige erfaringer eller almen viden? Kan der stilles opklarende spørgsmål? Får man mere ud af lytningen ved for eksempel at samarbejde med andre? (Se bilag 1 Forskellige lyttestrategier)

Da det er vanskeligt at fokusere på indhold og form samtidig, er det en god ide at arbejde med flere typer lytteøvelser i undervisningen, for eksempel:

- Lytteøvelser med fokus på indhold
- Lytteøvelser med fokus på form og sprog

Det er desuden vigtigt på alle niveauer i engelskundervisningen at anvende hensigtsmæssige læsestrategier afpasset efter tekst og opgave. (Se bilag 2 Forskellige læseteknikker)

It introduceres som et nyttigt hjælpemiddel i forbindelse med informationssøgning. Kursisten trænes ud fra enkle, meget målrettede opgaver i at søge, finde og gemme informationer. Det er vigtigt, at opgavens omfang ikke overstiger kursistens sproglige kompetence, hvorfor søgning efter fortrinsvis relevante billeder og korte informationer må anbefales. (Se endvidere 3.3 It)

Kursisten forventes at kende til den overordnede opstilling i ordbøger, så opslag kan foretages uden besvær. Enkle, overskuelige grammatiske oversigter, stavetkontrol og lignende sproglige hjælpemidler præsenteres og kan anvendes i tilegnelsen af sproget.

Kultur- og samfundsforhold

Kursisten skal kunne genkende og tale om de dele af kultur- og levevilkår, som er gennemgået i undervisningen. Det drejer sig om dagligdags emner, som har relevans til kursistens egen dagligdag, for eksempel Family, Generations, Food, Traditions, Housing, Time Off, Shopping osv. Det betyder, at der arbejdes med emner, hvor det er muligt for kursisten at drage sammenligninger mellem sin egen og den engelsksprogede kultur.

2.1.2 Faglige mål engelsk niveau G

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå hovedindholdet i samtaler om kendte emner
- b) tale i et enkelt sprog om almene og samfundsmæssige forhold på engelsk
- c) læse og forstå tekster i dagligdags sprog inden for kendte emner
- d) referere og beskrive i et enkelt sprog inden for dagligdags emner
- e) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- f) udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog

Sprog og sprogbrug

- g) udtrykke sig mundtligt på et enkelt og forståeligt engelsk
- h) beherske et ordforråd inden for kendte emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- i) anvende synonymmer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- j) skrive korte, enkle tekster om dagligdags emner

Sprogtilegnelse

- k) arbejde med egne engelsksproglige styrker og svagheder
- l) vælge hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- m) anvende it i forbindelse med informationsøgning og kommunikation
- n) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavetekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- o) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- p) genkende og tale om forskelle og ligheder mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.

Forudsætningen for optagelse på engelsk niveau G er kompetencer svarende til slutmålene for engelsk basis.

Kommunikative færdigheder

Kursisten skal vænnes til at fokusere på hovedindholdet i en samtale uden at fokusere på detaljen. Med kendte emner forstås emner, som er behandlet i undervisningstiden, eller som kursisten kan forventes at have et forhåndskendskab til.

Kursisten skal kunne tale i et enkelt sprog om almene og samfundsmæssige forhold på engelsk uden alt for mange pauser. Med et enkelt sprog menes en overvejende brug af hovedsætninger, dog med brug af de mest almindelige konjunktioner. Kursisten skal beherske den nødvendige grammatik, dog således at det er vigtigere, at kursisten kommunikerer på sproget, end at alle detaljer er korrekte. Med den nødvendige grammatik menes, ud over de på engelsk basis allerede nævnte, verbers tidsbøjning, adjektivers gradbøjning, omskrivning med 'to do', ordstilling samt de mest anvendte pronominer.

Det er et fagligt mål, at kursisten skal kunne læse og forstå tekster i dagligdags sprog inden for kendte emner. Der arbejdes med skønlitterære tekster som for eksempel små fortællinger, noveller, digte, eventyr, lette bøger samt lettere artikler for eksempel fra internettet, aviser, blade. Men fælles for dem skal være, at de har et indhold, der fanger kursistens interesse og er vedkommende. Tekstens indhold kan være vigtigere end sværhedsgraden.

Kursisten skal ligeledes vænnes til at fokusere på hovedtræk i forbindelse med tekstlæsning. Der kan være tale om fiktive såvel som nonfiktive tekster, som behandler emner, der indgår i undervisningen,

eller som kursisten kan forventes på forhånd at kende til. Kursisten skal ligeledes kunne referere og beskrive læste tekster eller gennemgåede emner i et enkelt sprog. Med beskrivelse menes her først og fremmest redegørelse for fakta.

Det er vigtigt, at kursisten bliver i stand til selvstændigt at fremlægge et emne, som er forberedt i undervisningstiden. Dette kan være i forbindelse med et kort oplæg på klassen eller i forbindelse med gruppearbejde. Disciplinen indgår i den mundtlige prøve og bør derfor trænes løbende i uddannelsestiden. Præsentationen kan foregå i et enkelt sprog, og vægten lægges mere på det kommunikative, end på om alle detaljer er korrekte.

Endelig skal kursisten kunne udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog. Med forståeligt sprog menes et sprog, som vil kunne forstås af engelsksprogede uden danskundskaber. Dette indebærer en nogenlunde korrekt ortografi og overensstemmelse med basale grammatiske principper.

Sprog og sprogbrug

Kursisten skal trænes i at udtrykke sig mundtligt på et enkelt, forståeligt engelsk om kendte emner. Det vil sige om emner, der er kendte for den person, der taler om dem, og kendte for kursisten via undervisningen. Almene emner er emner, som kursisten kan få brug for i en almindelig samtale, dvs. personrelaterede emner eller nære samfunds- og kulturelaserede emner.

Kursisten skal derfor opbygge et ordforråd inden for de emner, som undervisningen omfatter, ligesom der trænes i at kompensere for manglende ordforråd ved at anvende synonyme eller andre kompensationsstrategier, som er nærmere beskrevet i næste afsnit om sprogtilegnelse.

Kursisten skal kunne skrive korte, enkle tekster om dagligdags emner og må gerne udtrykke sig ved hjælp af mange hovedsætninger. De skriftlige aktiviteter kan for eksempel være respons på oplæg, billedtekster, mindre skriveopgaver, korte breve, e-mails og lignende.

Sprogtilegnelse

For at give kursisten viden om, hvordan han/hun mest effektivt lærer fremmedsprog, samt for at give redskaber til at fokusere på egne styrker og svagheder i tilegnelsen trænes i forskellige sprogtilegnelsesstrategier. (Se bilag 3 Forskellige sprogtilegnelsesstrategier).

Kursisten skal endvidere kunne benytte computerens stave- og grammatikkontrol og i forbindelse med emnearbejde kunne søge relevante informationer på internettet. Endvidere skal kursisten kunne anvende kommunikationsmidler som for eksempel e-mail og chat.

It tænkes ind i planlægningen af undervisningen som et betydningsfuldt redskab. Kursisten kan for eksempel skrive små historier, billedhistorier med taleboblér, få læsestøtte og anvende elektronisk tekstbehandling. Desuden kan oplæsningsprogrammer være en støtte til læseusikre kursister. Der eksisterer en række fagspecifikke programmer med øvelser, som er vigtige i forbindelse med

differentieret undervisning. Brugen af it understøtter endvidere det dynamiske aspekt ved undervisningen, der ikke længere udelukkende foregår i et lukket lokale. (Se endvidere 3.3 It)

Kursisten skal kunne anvende en ordbog, kende dens forkortelser samt overskue længere opslag. Desuden skal kursisten kunne anvende en elementær, engelsk grammatik med hensyn til opslag, terminologi og eksempler.

Kultur- og samfundsforhold

Kursisten skal kunne anvende den grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande, som de har erhvervet gennem arbejdet med de valgte emner i undervisningen.

I samtalen på engelsk anvendes viden og termer, således at de behandlede emner relateres til kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Kursisten møder op med en forhåndsviden, som i mødet med tekster kan udvides til en mere nuanceret opfattelse af forskellige levevilkår og kulturer i lande, hvor engelsk er modersmålet. Kursisten skal i arbejdet med emner kunne relatere sin viden om og indsigt i engelsksprogede kulturer til egne forhold. Dette medvirker til at give kursisten en forståelse og tolerance for forskelle og ligheder med egen kultur.

2.1.3 Faglige mål for engelsk niveau F

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå talt engelsk i almindelige situationer fra dagligdag og samfundsliv
- b) udtrykke sig mundtligt i et enkelt og sammenhængende sprog, som muliggør samtale om kendte emner
- c) formulere synspunkter og argumenter
- d) læse og forstå tekster i dagligdags sprog inden for kendte emner
- e) redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner
- f) præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog
- g) udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i sammenhæng med et kendt emne

Sprog og sprogbrug

- h) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et enkelt og forståeligt sprog
- i) anvende synonymmer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- j) beherske et ordforråd inden for almene emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk

- k) begynde at afpasse kommunikationen efter modtager, hensigt og indhold
- l) genkende forskellige typer af tekster

Sprogtilegnelse

- m) være bevidst om egne engelsksproglige styrker og svagheder
- n) vælge bytte-, tale- og læsestrategier i forhold til teksttype, situation og formål
- o) anvende it i forbindelse med informationsøgning og kommunikation
- p) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavetkontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- q) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- r) kunne drage sammenligninger mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.

Forudsætningen for optagelse på engelsk niveau F er kompetencer svarende til slutmålene for engelsk niveau G.

Kommunikative færdigheder

I forhold til niveau G øges på niveau F fokus på den skriftlige kommunikation. Kursisten skal kunne udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i sammenhæng med et kendt emne.

Med et enkelt sprog forstås en overvejende brug af hovedsætninger, samt at kursisten demonstrerer en stigende beherskelse af den nødvendige grammatik. Det er vigtigt, at kursisten får mulighed for at opøve den skriftlige færdighed i forbindelse med emnearbejdet både for at konsolidere ordforrådet, men også for at øge den sproglige bevidsthed. Der kan arbejdes med forskellige typer af skriftlige opgaver i relation til emnets tekstarbejde, for eksempel: fiktiv dialog mellem personer fra en tekst

- skriv videre på en historie
- nyhed
- læserbreve
- debatindlæg
- breve
- personbeskrivelser i forbindelse med tekstarbejde
- anmeldelser.

Det er vigtigt, at kursisten får mulighed for at prøve sig frem og eksperimentere med sproget, men også at læreren samtidig instruerer i, hvordan sproglige hjælpemidler som for eksempel stavekontrol bruges mest hensigtsmæssigt.

Sprog og sprogbrug

Kursisten skal kunne forstå og følge en samtale på engelsk i almindelige situationer fra dagligdag og samfundsliv. Med almindelige situationer forstås situationer, som kursisten forventes at kunne genkende, for eksempel en samtale med et familiemedlem, politibetjent, lærer, nabo osv.

Kursisten skal kunne deltage i en samtale om kendte emner i et sprog, der er sammenhængende og med anvendelse af et relevant ordforråd. I forbindelse med arbejdet med kendte emner forventes det, at kursisten skal kunne give sin egen mening til kende og formulere synspunkter og argumenter.

Kursisten skal kunne afpasse kommunikation efter modtager, hensigt og indhold. Det vil sige, at kursisten skal demonstrere en viden om forskellige typer af sprogbrug i forskellige kommunikationssituationer. Der er for eksempel forskel på sprogbrugen i et debatindlæg og et fødselsdagsbrev.

Sprogtilegnelse

Kursisten skal kunne demonstrere en bevidsthed om sin egen sproglige progression. Ved hjælp af blandt andet løbende evaluering skal kursisten gøres bekendt med sine engelsksproglige styrker og svagheder, og hvad der skal til for at styrke sprogtilegnelsen. Kursisten skal aktivt arbejde for at opnå progression i sin sprogtilegnelse. Kursisten skal i takt med progressionen i grammatik og udvikling af skrivekompetence arbejde med it samt stave- og grammatikkontrol.

Kultur og samfundsforhold

Kursisten skal kunne relatere engelsksproget kultur til egen kultur og drage sammenligninger. I forbindelse med emnearbejdet tilstræbes det, at kursisten kan anvende sin grundviden og drage sammenligninger mellem egen kultur og den engelsksprogede kultur.

2.1.4 Faglige mål engelsk niveau E

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå talt engelsk om almene emner
- b) udtrykke sig mundtligt i et sammenhængende sprog
- c) deltage umiddelbart i samtaler om kendte emner
- d) formulere synspunkter og argumenter
- e) læse og forstå tekster på engelsk om emner af almen relevans
- f) redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner
- g) kommentere og uddybe synspunkter og holdninger
- h) præsentere et forberedt emne
- i) udtrykke holdninger og viden om et alment emne i sammenhængende skriftlig form
- j) afpasse en skreven tekst i forhold til modtageren

Sprog og sprogbrug

- k) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et sammenhængende sprog afpasset efter modtager, hensigt og indhold
- l) anvende synonymier eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- m) beherske et ordforråd inden for almene emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- n) benytte et forståeligt engelsk

Sprogtilegnelse

- o) være bevidst om, hvordan han eller hun bedst tilegner sig engelsk
- p) vælge hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- q) genkende forskellige typer af tekster
- r) vælge hensigtsmæssige skrivestrategier og anvende viden om skriveprocessens faser
- s) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler
- t) anvende it i forbindelse med informationsøgning og kommunikation

Kultur- og samfundsforhold

- u) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- v) perspektivere tekster til forhold i engelsktalende lande og til egen kultur inden for almene emner.

Forudsætningen for optagelse på engelsk niveau E er kompetencer svarende til slutmålene for engelsk niveau F.

Kommunikative færdigheder

Kursisten skal vænnes til at forstå talt engelsk om almene emner i forskellige sammenhænge og med forskellige sproglige varianter. Almene emner er emner, som kursisten kan forventes at have erhvervet et forhåndskendskab til gennem arbejdet med engelsk sprog og kultur samt emner, som har almen relevans på tværs af kulturer og nationaliteter.

Med et sammenhængende sprog menes et sprog kendetegnet ved en vis grad af 'fluency' og uden danske fyldord og forklaringer.

Det forventes, at kursisten kan indgå umiddelbart i samtaler om kendte emner. Med 'kendte emner' forstås emner, som kursisten har stiftet bekendtskab med gennem undervisningen. 'Umiddelbart' antyder, at kursisten ikke på forhånd har forberedt sit bidrag til samtalen, men spontant byder ind med bemærkninger og kommentarer. I forhold til niveau F skal kursisten kunne udtrykke egne holdninger og viden om almene forhold.

Sprog og sprogbrug

Kursisten skal kunne afpasse kommunikationen i forhold til modtager, hensigt og indhold. Dette indebærer, at kursisten skal gøres bevidst om forskellige kommunikationssituationer og deres forskellige karakteristika. Der er for eksempel forskel på tonen i et brev, man sender til et familiemedlem og tonen i en jobansøgning. Både mundtligt og skriftligt forventes kursisten at beherske sproget i en sådan grad, at sprogproduktionen bliver sammenhængende. Det vil sige, at sætningsopbygningen er mere kompleks end på niveau F, og at der ikke overvejende benyttes hovedsætninger.

Sprogtilegnelse

Kursisten skal have en indsigt i de forskellige måder at tilegne sig engelsk på og kunne tage stilling til egne præferencer herfra. Kursisten skal på baggrund af en vurdering af egne behov, for eksempel kunne tage en kvalificeret beslutning om at se engelsksprogede film med engelske undertitler for at opnå en bedre forståelse af talt engelsk.

Kultur- og samfundsforhold

Kursisten skal i forbindelse med tekstlæsning og arbejdet med emner kunne perspektivere en tekst til kultur- og samfundsforhold i engelsksprogede lande samt til egen kultur. Dette indebærer, dels at kursisten forventes at kunne demonstrere en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsksprogede lande – foruden en evne til at se samfundsmæssige og kulturelle forskelle og ligheder i et større perspektiv. En tekst om tvangsægteskaber kan således relateres til forhold i for eksempel Banglatown i London såvel som til debatten om 24-årsreglen herhjemme.

2.1.5 Faglige mål for engelsk niveau D

Kursisten skal kunne:

Kommunikative færdigheder

- a) forstå talt engelsk om almene emner
- b) udtrykke sig mundtligt i et sammenhængende sprog
- c) indgå aktivt og umiddelbart i en samtale om kendte emner
- d) formulere synspunkter og argumenter
- e) læse og forstå tekster på engelsk om emner af almen relevans
- f) redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner
- g) kommentere og uddybe synspunkter og holdninger
- h) præsentere et forberedt emne ud fra et skriftligt produkt
- i) udtrykke holdninger og viden om et alment emne i sammenhængende skriftlig form
- j) afpasse en skreven tekst i forhold til modtageren

Sprog og sprogbrug

- k) udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et sammenhængende sprog afpasset efter modtager, hensigt og indhold
- l) anvende synonymmer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt
- m) beherske et ordforråd inden for almene emner, som gør det muligt at deltage i en samtale på engelsk
- n) benytte et forståeligt engelsk
- o) genkende forskellige typer af tekster

Sprogtilegnelse

- p) være bevidst om, hvordan han eller hun bedst tilegner sig engelsk
- q) vælge hensigtsmæssige lytte-, tale- og læsestrategier
- r) vælge hensigtsmæssige skrivestrategier og anvende viden om skriveprocessens faser
- s) anvende tekstanalytiske grundbegreber
- t) anvende it i forbindelse med informationsøgning og kommunikation
- u) anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler

Kultur- og samfundsforhold

- v) anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande
- w) perspektivere tekster til forhold i engelsktalende lande og til egen kultur inden for almene emner.

Forudsætningen for optagelse på engelsk niveau D er kompetencer svarende til slutmålene for engelsk niveau E.

Kommunikative færdigheder

Når kursisten forlader engelsk niveau E har han/hun erhvervet evnen til umiddelbart at gå ind i en samtale og bidrage med bemærkninger. Undervisningen på niveau D kan derfor bevæge sig i retning af mere selvstændige bidrag fra kursisten. Ved at give kursisten initiativet i rollespil, 'den varme stol'-øvelser og lignende, kommer der mere fokus på sprogbrug uden lærerindgreb. På den måde styrkes kursistens egenhændige, sproglige aktivitet både gennem indlæg fra kursisten og samtaler kursister imellem.

Frem mod eksamen over kursisten sig i at holde kortere oplæg, samtidig med at undervisningen inddrager skriftligt materiale produceret af kursisterne. Det kan for eksempel være oplæg struktureret ud fra disposition, ud fra nøgleord eller opbygget på baggrund af en kort tekst på 8-10 linjer, som kursisten har skrevet, og som afslutningsvis præsenteres for alle. It-baserede præsentationsværktøjer kan inddrages.

Sprog og sprogbrug

På de niveauer, som bygger op til niveau D, har der været lagt vægt på, at kursisten skal genkende og forholde sig til forskellige kommunikationssituationer. Her kan man arbejde med afsender- og modtagerfunktioner, ligesom kursisten også er i stand til også at iagttage forskellen mellem teksttyper, således at en begyndende genrebevidsthed kan udbygges. Der tænkes for eksempel på forskellen på sagprosa og fiktion eller på breve med uformel kommunikation over for eksempelvis eventyr med stramme konventioner.

Sprogtilegnelse

På niveau E udbygges de mundtlige færdigheder med en kompetence inden for skriftlig kommunikation. På niveau D skal kursisten endvidere blive i stand til at vælge hensigtsmæssige skrivestrategier og anvende viden om skriveprocessens faser. Med den ballast af grammatisk kunnen, som de tidligere niveauer giver, er det nu tid til at fokusere på skrivningen som proces. Kursisten kan arbejde med redskaber til 'pre-writing'. I undervisningssituationen kan for eksempel brainstorming foregå gruppevis, hvorefter ideer fra de forskellige grupper bringes op i plenum og systematiseres. I 'pre-writing' kan også indgå en teknik som 'free-writing': Afsæt 5 minutter, sæt pen til papir eller fingrene på tastaturet og skriv lige præcis, hvad du kommer i tanker om uden at sortere. Den næste proces er at sortere, at planlægge og skrive om. En tredje proces er redigering og færdiggørelse. Selve skrivningen, udarbejdelsen af den første kladde, vil oftest foregå individuelt, hvorimod par- eller gruppearbejde kan være et effektivt redskab i forbindelse med revision og korrekturlæsning. I det omfang lærerens tid tillader det, kan en fjerde proces, nemlig korrekturprocessen indgå. Den pågældende tekst kan sikkert skrives om efter input fra læreren og evt. fra andre kursister, og fejl kan gøres til genstand for aktiv omskrivning og forklaring af de regler, der styrer sproget. På den måde kommer sprogtilegnelsen i fokus i den sidste ende, efter at skrivningen har været 'sluppet løs'. (Se bilag 4 Kursistinstruks til procesorienteret skrivning).

2.2 Kernestof

Kernestoffet udgør indholdet af undervisningen i engelsk. Undervisningen er ikke styret af et pensum, men af de faglige mål for undervisningen. Undervisningen er derfor ikke indholdsstyret, men målstyret. Det vil sige, at undervisningen er styret af det, som kursisten *skal kunne* som resultat af undervisningen. De kompetencer, som er målet for undervisningen i faget engelsk, er formuleret i læreplanens 2.1 Faglige Mål.

2.2.1 Kernestof på engelsk basis

Kernestoffet er:

- a) *Elementer af det engelske sprogs centrale grammatik, herunder centrale grammatiske regler om især ordklasser, substantivers ental og flertal samt verbernes former i nutid og datid*
- b) *Udtale og ordforråd*
- c) *Enkle kommunikationsstrategier*
- d) *Kortere tekster om dagligdags emner*
- e) *Grundlæggende viden om levevilkår i ét eller flere engelsktalende lande.*

Det engelske sprogs centrale grammatik

Ved central grammatik forstås en grundlæggende anvendelsesorienteret forståelse af de nævnte almene grammatiske regler.

Udtale og ordforråd

Enkle udtaleregler er væsentlige, for at kursisten kan udtrykke sig forståeligt på engelsk. Igennem arbejdet med blandt andet korte tekster og dialoger opbygger og udvider kursisten sit ordforråd. Det er vigtigt, at kursistens ordforråd trænes og fastholdes, og at det skriftlige arbejde understøtter denne proces.

Enkle kommunikationsstrategier

Kursisten skal kunne indgå i en enkel samtale om kendte emner og trænes blandt andet i at stille opklarende spørgsmål, når ordforrådet ikke rækker. Desuden er det vigtigt at arbejde med kropssprogets betydning i kommunikationen, for eksempel gennem øvelser med rollespil, små samtaler ud fra rollekort og ”gæt-og-grimasser”. Hyppigt anvendte høflighedsformer trænes ligeledes.

Kortere tekster om dagligdags emner

Der læses overskuelige tekster inden for emner, hvis indhold ligger tæt op ad kursistens egen dagligdag og interesser. Teksterne kan med fordel understøttes af lyd, billeder og opgaver. Det er vigtigt, at teksterne har et læservenligt layout.

Grundlæggende viden om levevilkår i ét eller flere engelsktalende lande

Kursisten skal oparbejde en grundlæggende viden om almindelige borgeres levevilkår i mindst ét engelsktalende land, for eksempel England eller USA. Det er altså vigtigere at gå lidt mere i dybden med få lande, end det er at sprede sig over for mange områder. Med grundlæggende viden menes emner som for eksempel The Land, The People, The Capital, Animals, The Past, Famous People osv.

2.2.2 Kernestof på engelsk niveau G

Afvigende fra engelsk basis er ordene med **fed**.

Kernestoffet er:

- a) *Det engelske sprogs **centrale grammatik***
- b) *Udtale og ordforråd*
- c) *Enkle kommunikationsstrategier*
- d) **Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om almene emner**
- e) **Viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.**

Kernestoffet fra engelsk basis danner grundlag for det videre arbejde på niveau G, hvor det bearbejdes og udbygges. Centralt på niveau G er desuden:

Det engelske sprogs centrale grammatik

Ved central grammatik forstås en grundlæggende, anvendelsesorienteret forståelse af de mest almene grammatiske regler i den engelske grammatik. Det vil sige ud over de på engelsk basis allerede nævnte, for eksempel verbers tidsbøjning, adjektivers gradbøjning, omskrivning med 'to do' samt de mest anvendte pronominer.

Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om almene emner

Med fiktive tekster menes for eksempel noveller, digte, lyrik og eventyr. Med nonfiktive tekster forstås for eksempel artikler, reklamer og opskrifter. Almene emner er emner, som kan relateres til kursistens liv, dagligdag og nærmeste omverden. Det kan for eksempel være tekster, som omhandler almene menneskelige forhold og omstændigheder eller tekster om et aktuelt emne i medierne, som kursisten kan forventes at have mødt.

Viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande

Kursisten skal tilegne sig en viden om kultur- og samfundsforhold i Storbritannien samt USA, men undervisningen kan også inddrage andre engelsktalende lande som for eksempel Irland, Australien, New Zealand, Canada, Indien o.a. Viden om kultur- og samfundsforhold betyder, at kursisten får en viden om, hvorledes mennesker i Storbritannien lever og arbejder, for eksempel Hvordan er en almindelig brites dagligdag? Hvad er de vigtigste traditioner i amerikansk kultur?

Det forventes, at kursisten skal kunne relatere til sit eget liv og hverdag og dermed opnå større forståelse og indsigt i ligheder og forskelle mellem egen kultur og den engelsksprogede kultur.

2.2.3 Kernestof på engelsk niveau F

Afvigende fra niveau G er ordene med **fed**.

Kernestoffet er:

- a) *Det engelske sprogs centrale grammatik og **ortografi***
- b) *Udtale og ordforråd*
- c) *Kommunikationsstrategier i **almene kommunikationssituationer***
- d) *Forskellige typer fiktive samt nonfiktive tekster om almene og **samfundsmæssige emner***
- e) *Kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.*

Kernestoffet fra niveau G danner grundlag for det videre arbejde på niveau F, hvor det bearbejdes og uddybes. Centralt på niveau F er desuden:

Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi

På niveau F arbejdes der fortsat anvendelsesorienteret med den centrale, engelske grammatik. Det vil være naturligt at inddrage flere grammatiske emner end på niveau G. Der er et øget fokus på grammatik i det skriftlige arbejde og på sproglige problemfelter som ordstilling, homofoner samt staveregler. I arbejdet med ortografisk korrekthed vil øvelser med hyppigt anvendte engelske morfemer samt staveregler være nyttige. Det er vigtigt, at kursisten trænes i at arbejde målrettet med skriftsproget i forbindelse med tekstarbejdet, og at undervisningen så vidt muligt differentieres til at styrke den enkelte kursists sproglige progression. Lærerens strategi i forbindelse med korrektion af det skriftlige arbejde kan tilgodese denne differentiering, ligesom løbende, individuel feedback samt vejledning i forbindelse med skriftlige opgaver støtter og fremmer kursistens sproglige bevidsthed.

Kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande

Kursisten skal igennem undervisningen opnå indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Undervisningen kan inddrage emner om for eksempel forskellige skoletraditioner i Storbritannien og USA, hvor der læses både fiktive tekster og sagprosattekster om emnet. Der kan uddybes yderligere med supplerende stof som aktuelle film, dokumentarudsendelser og sange. Det er vigtigt, at kursisten har mulighed for at kunne relatere sig til det valgte emnes tema, da han/hun skal kunne være i stand til at drage sammenligninger til egen kultur og reflektere over forskelle og ligheder.

2.2.4 Kernestof på engelsk niveau E

Afvigende fra niveau F er ordene med **fed**.

Kernestoffet er:

- a) *Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi*
- b) *Udtale og ordforråd*
- c) *Kommunikationsstrategier*
- d) *Engelsk som **globalt kommunikationssprog***
- e) *Forskellige **typer nyere tekster***
- f) ***Centrale tekstanalytiske grundbegreber***
- g) ***Væsentlige kultur- og samfundsmæssige forhold i engelsktalende lande.***

Kernestoffet fra niveau F danner grundlag for det videre arbejde på niveau E, hvor det bearbejdes og uddybes. Centralt på niveau E er desuden:

Engelsk som globalt kommunikationssprog

Med begrebet globalt kommunikationssprog menes den rolle, engelsk har som kommunikationsmiddel på tværs af sproglige tilhørsforhold. Der er således tale om en bredere forståelse af engelsk, end den som blot omfatter engelsk som værende modersmål/ hovedsprog i en række lande. Derfor vil det være naturligt også at arbejde med tekster fra lande, hvor engelsk ikke er hovedsproget.

Forskellige typer nyere tekster

På niveau E læses nyere tekster, hvilket her forstås som tekster, der stadig har et aktuelt og for kursisten relevant indhold. Sproget er hele tiden under udvikling, hvorfor nyere tekster vil afspejle nutidens sprogbrug.

Centrale tekstanalytiske grundbegreber

Centrale tekstanalytiske grundbegreber introduceres, for eksempel personkarakteristik, miljøbeskrivelse, tidslinje og lignende elementære, tekstanalytiske begreber. Det er vigtigt, at tekstanalysen bliver et redskab til en bedre forståelse af tekster, snarere end en slavisk gennemgang af eksempelvis tekstanalytiske skemaer. Derfor vil det være passende at arbejde med få grundbegreber ad gangen, som er oplagte i forhold til den enkelte teksts karakter og genre.

2.2.5 Kernestof på engelsk niveau D

Afvigende fra niveau E er ordene med **fed**.

Kernestoffet er:

- a) *Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi*
- b) *Udtale og ordforråd*
- c) *Kommunikationsstrategier*
- d) *Engelsk som globalt kommunikationssprog***
- e) *Forskellige typer nyere, fiktive og nonfiktive tekster***
- f) *Tekstanalytiske grundbegreber*
- g) *Væsentlige kultur- og samfundsmæssige forhold i engelsktalende lande.*

Kernestoffet fra niveau E danner grundlag for det videre arbejde på niveau D, hvor det bearbejdes og uddybes. Centralt på niveau D er desuden:

Nyere, fiktive og nonfiktive tekster

Kursisten, som har deltaget i undervisningen på niveau G, F og E har allerede mødt forskellige typer af tekster inden for både fiktion og nonfiktion, ligesom de har mødt nyere tekster på niveau E, ligeledes her forstået som tekster, der har en aktualitet og relevans for kursisten. På niveau D

arbejdes der dybere med de nævnte dele af kernestoffet. Der arbejdes videre med bevidstheden om, hvad der adskiller sagprosa og fiktion, for eksempel fortællerstemmen i skønlitteratur eller tilstedeværelsen af afsender og modtager i sagprosa. På niveau D er læreren forpligtet til at lade emnerne samlet set omfatte skønlitteratur såvel som sagprosa, der er dog ikke en binding på det enkelte emne. Der er nok af genrer at tage af: drama, romanuddrag, noveller, digte osv. Det er kun afpasningen til kursistens niveau, der sætter grænser. Inden for sagprosa vil for eksempel genren biografi eller selvbiografi være velegnet til at finde kort, lettilgængeligt tekstmateriale, hvorimod autentisk avisstof eller artikelstof kan blive for svært i større mængder. Internettet tilbyder en nem adgang til alle mulige teksttyper, nogle af dem blandingsformer.

Tekstanalytiske grundbegreber

I engelsk lægges der op til tekstanalyse allerede fra de laveste niveauer, for eksempel ved at læreren spørger:

- Describe the man – What does he look like? – What is he like?
- Is he honest – arrogant – shy – racist – quiet – lively?

Som en glidende overgang kan man bruge de traditionelle spørgsmål:

- when – where – who – what (happens)? – why?

– for så at introducere nogle af de tekstanalytiske grundbegreber:

- setting – character sketch – composition – plot – theme – perspective.

De grundlæggende analysetermer for litterære tekster er for eksempel handling, miljø, personkarakteristik, tema og for nonfiktive tekster for eksempel afsender/modtager og budskab. I tekstanalysen arbejdes der med redegørelse, analyse og perspektivering i forhold til det læste emne, således at en tekst kan gives indhold, og arbejdet kan resultere i en meningsfuld samtale ved hjælp af de relevante analysebegreber.

2.3 Supplerende stof

Fælles for alle fem niveauer er, at det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide kursistens faglige horisont. Det supplerende stof kan for eksempel være billeder, film, sange samt evt. materiale på dansk, som åbner mulighed for, at kursisten opnår en bredere forståelse af kernestoffet. Man kan vælge frit blandt forskellige udtryksformer, når blot det supplerende stof er med til at opfylde fagets faglige mål. Et billede kan eksempelvis inddrages i før-læsefasen for at åbne en tekst eller et emne op, eller en film kan inddrages for at samle trådene i et emne samt perspektivere til en bredere forståelse af kernestoffet.

Film i engelskundervisningen er et velkomment supplement, ligesom de er en adgang til at få talt sprog ind i klasseværelset. Ofte kan en forkortet tekst anvendes sammen med filmatiseringen af en roman. Ligeledes er kortfilm særdeles velegnet til at træne ordforråd, grammatik og tekstanalytiske grundbegreber.

3. Tilrettelæggelse

3.0 Kursistforudsætninger

Almen voksenundervisning har altid været kendetegnet ved at rumme mange forskellige typer af kursister, både hvad angår alder, interesser, forudsætninger eller social og kulturel baggrund. Når sammensætningen forandrer sig især med hensyn til alder og kulturel baggrund, må det naturligt afspejles i de didaktiske overvejelser.

Det er en styrke, når man som lærer ser mulighederne i kursisternes vidt forskellige baggrund. Eksempelvis er det vigtigt at være opmærksom på inddragelse af kursisternes baggrund og livserfaring i undervisningen. Desuden er det væsentligt at have for øje, at alle er på "udebane" i engelskundervisningen, hvilket kan give et fint afsæt for integration af forskellig baggrund.

Fælles for størstedelen af kursistgruppen er dog, at engelsk i dag indtager rollen som et globalt sprog, der via blandt andet informationsteknologi, tv, film, musik og rejseaktivitet har en stor brugerflade.

Engelsk er et vigtigt fag for kursisterne i enhver videre uddannelsessammenhæng, hvilket blandt andet kan aflæses af, at det indgår på lige fod med dansk og matematik som kerne fag på niveau D i en almen forberedelseksamen.

3.1 Didaktiske principper

Arbejdet med de sproglige aspekter sker med stadigt henblik på sproget i anvendelse, hvorfor undervisningen i størst muligt omfang foregår på engelsk.

Nyere sprogforskning peger entydigt på, at sprog læres bedst i brug². Det er derfor et pædagogisk princip, at undervisningen rettes mod det anvendelsesorienterede for eksempel ved

- at emner, der inddrages, så vidt muligt er aktuelle, af relevans for kursistgruppen og fra det virkelige liv
- at skabe situationer, hvor faget bliver et redskab til løsning af opgaver og problemer.

Det er et pædagogisk princip, at det betragtes som naturligt, at kursisten laver fejl. For at kursisterne får mod på at forsøge sig med sproget og tør udtrykke sig mundtligt, er det vigtigt, at undervisningen foregår i en tryk atmosfære. Det prioriteres fra starten højt, at der opbygges gode arbejds- og samarbejdsvaner, som understøtter kursisternes læringskompetence.

Variation i undervisningen er meget vigtig. Der skiftes ofte mellem aktivitetsformer for at tilgodese forskellige læringsstile, for eksempel auditive, visuelle, sociale og kinæstetiske. For at imødekomme en evt. spredning i kursisternes forudsætninger er det nødvendigt at differentiere undervisningen.

Det kan være hensigtsmæssigt at formidle for eksempel relevant grammatik på dansk.

²"Fremtidens Sprogfag" Uddannelsesstyrelsens Temahæfte nr. 5 2003

3.1.1 Sproget i anvendelse

Forskellige mundtlige og skriftlige udtryksformer trænes på alle fem niveauer med forskellig vægt, idet hovedvægten på engelsk basis, niveau G og F lægges på den mundtlige kommunikation: lytte, tale og læse. På niveau E og D fokuseres mere på: læse og skrive.

I forbindelse med træning af mundtlig kommunikation arbejdes der med:

- samtale – kursisten skal vise initiativ i en samtale, og der øves i at indlede, opretholde og afslutte en samtale
- præsentation – kursisten trænes i at fremlægge et forberedt emne eller billede, for eksempel ved hjælp af nøgleord eller disposition.

I forbindelse med træning af tekstlæsning arbejdes der blandt andet med:

- udtale og intonation
- opbygning af ordforråd, for eksempel via opstilling af ord i selvproducerede emneordbøger, arbejde med synonymer og antonymer, krydsordsopgaver, associationsøvelser, 'tøm billedet for navneord' osv.
- læseteknikker, for eksempel at øve sig i at skelne mellem at læse intensivt og ekstensivt, herunder at skimme og scanne for at søge specifikke informationer i en tekst. (Se bilag 2 Forskellige læseteknikker)
- læseforståelse – kursisten trænes i at kunne forstå og referere hovedindholdet af en tekst. Kursisten kan trænes i at inddеле en tekst i afsnit, understrege/finde stikord/nøgleord, eller der kan arbejdes med eksempelvis den kognitive læsestrategi. (Se bilag 5 V-Ø-L-stategiens tre faser)

Der findes adskillige læsestrategier ud fra princippet om før-, under- og efterlæseaktiviteter. Fælles for dem er tredelingen af tekstarbejdet og det væsentlige i at forberede eller "varme" kursisten op til teksten.

3.1.2 Integration af sprog og indhold

Faget engelsk har på avu-niveau det overordnede fokus på sprogets brug, og vægten er overvejende på de kommunikative kompetencer. Der arbejdes med det engelske sprogs centrale grammatik, således at de grammatiske områder, der inddrages, er nødvendige for den konkrete anvendelse af sproget.

Kursisten arbejder med kultur- og samfundsforhold i de lande, hvor engelsk er modersmål. Der er på engelsk basis og niveau G først og fremmest tale om Storbritannien og USA, men andre engelske sprogområder kan inddrages, hvor det på niveau F, E og D er naturligt at inddrage forholdene i de lande, hvor engelsk er andetsprog eller det mest benyttede fællessprog, for eksempel de tidligere britiske kolonier.

Det er lærerens opgave at skabe sammenhæng i undervisningen, således at færdighederne trænes, og den tilegnede viden anvendes, for at faget opleves som en helhed.

3.2 Arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde

Arbejdet organiseres hovedsageligt gennem et antal emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valg af arbejdsformer, så kursisten opnår læringskompetence og selvstændighed i arbejdet. Der fokuseres på arbejdsformer, der udvikler kursistens kommunikative kompetence. Det skriftlige arbejde indgår som træning af en vigtig kompetence i engelsk, da det styrker kursistens formidlingsevne og sproglige sikkerhed.

I forbindelse med valg af arbejdsformer er nøgleordet variation. Det er vigtigt for at tilgodese forskellige kursisters behov.

Arbejdsformer, forstået som undervisningens fysiske organisering, kan varieres mellem klasseundervisning, gruppeundervisning og individuel undervisning.

Tilrettelæggelsen inden for de tre arbejdsformer kan variere mellem:

- den formidlingsprægede undervisning, hvor læreren rolle er at formidle stoffet
- den procesorienterede undervisning, hvor der er fokus på kursistens læreproces, og hvor han/hun arbejder med at omdanne en passiv forståelse til en aktiv
- den problemorienterede undervisning, hvor lærerens rolle er vejledende, og hvor kursisten får større mulighed for fordybelse – her er fokus på kursistens erkendelsesproces og handlemuligheder.

Fælles for alle arbejdsformer gælder, at der med fordel kan ske nytænkning i form af kreative og innovative aktiviteter.

3.2.1 Progression

I planlægningen af undervisningen indgår der overvejelser om brug af undervisningsformer, således at progression i arbejdsformen er med til at ansvarliggøre og selvstændiggøre kursisten. For eksempel kan en mere lærerstyret fremgangsmåde i starten af forløbet efterhånden afløses af induktive arbejdsformer med par-, gruppe- eller selvstændigt arbejde. Derved kan de kursister, som sigter mod en almen forberedelseseksamen blive trænet i overgangen til projektstyrede arbejdsformer, som findes på gymnasialt niveau. Et decideret, induktivt tilrettelagt forløb vil være aktuelt i samspil med andre fag. Udover det induktive og det deduktive princip kan tilføjes det abduktive princip, hvor kursisterne skal gætte på eksempelvis betydningen af ord og sammenhænge i et stof. Det kan styrke det innovative træk i læring, da der tænkes i nye løsningsmodeller.

Undervisningen på engelsk basis og niveau G bygger på konkrete, dagligdags emneområder for at give kursisten mulighed for umiddelbart at identificere sig med fagets indhold, mens der på niveau F, E og D dels arbejdes med følgende:

- et bredt udvalg af kortere opgaver, som i undervisningssammenhængen udspringer af arbejdet med emnerne, for eksempel at kommentere et billede, skrive et punktreferat, bruge 10 nøgleord til at skrive et brev til hovedpersonen eller lave undertekster til en billedserie
- det skriftlige arbejde som proces, således at kursisten lærer at arbejde med planlægning, nedskrivning, bearbejdning og anvendelse.

Målet er selvstændiggørelse af udtrykket samt udvidelse af ordforrådet, en vis præcisering af ortografi og et grammatisk mere varieret og korrekt udtryk, dog uden at kreativitet og kommunikationslyst går tabt.

Undervisningen planlægges på alle niveauer i emner med tydelige, faglige mål, og der evalueres løbende for at synliggøre kursistens faglige progression. Det tilstræbes, at evalueringen integreres i undervisningen.

3.2.2 Emner

Arbejdet med faget organiseres fortrinsvis i emner, hvor både kernestof og supplerende stof skal være repræsenteret. Alle faglige mål opfyldes i løbet af uddannelsestiden.

Emner kan være af forskelligt omfang, da det ikke er kvantiteten af tekster, der er afgørende, men derimod det fokus, der vælges ud fra kernestof og supplerende stof. Det indebærer, at alle faglige mål ikke nødvendigvis skal opfyldes i hvert enkelt emne, men at målene opfyldes i det samlede antal emner. I planlægningen af et emne tages der højde for, at det valgte stof og de valgte aktiviteter danner en sammenhæng og har klare mål. Det har blandt andet betydning for kursistens mulighed for at kunne perspektivere sit forlæg til det valgte emne i forbindelse med eksamen på de niveauer, hvor det er aktuelt.

Et emne kan organiseres ud fra forskellige principper, for eksempel:

- tematisk – Immigration, The modern family, Setting out, Arranged marriages osv.
- geografisk – London, Australia, India today osv.

Til hvert emne knytter sig et bestemt ordforråd, og derfor er det oplagt at arbejde med ordforrådsøvelser til alle emner.

3.2.3 Det skriftlige arbejde

Nøgleordet er integration af sprog- og tekstarbejde. I forbindelse med træning af skriftlig kommunikation arbejdes der på engelsk basis og niveau G blandt andet med:

- små skriftlige øvelser for eksempel skrivning af postkort eller breve, korte beskrivelser af personer eller steder, meddelelser som for eksempel sms, e-mails, svar på kontaktannoncer og lignende
- billedtekster – at skrive en tekst til for eksempel et enkelt billede eller tekster til en billedcollage.

Vægten lægges på udformning af et kort budskab, ikke på korrekthed. Et eksempel på sammenknytning af skriftligt arbejde og tekstarbejde kan være en 'task', som går ud på at omskrive en læst tekst til en anden teksttype: 'omskriv dette digt til et brev/ til en e-mail' eller 'skriv hovedpersonens postkort hjem til mor.'

På niveau F, E og D arbejdes der desuden med det skriftlige arbejde som proces, således at kursisten lærer at arbejde med planlægning, nedskrivning, bearbejdning og anvendelse. Opdelingen af skriveprocessen i faser gør det nemmere for kursisten at skrive. Det færdige produkt er ikke det eneste gyldige resultat. (Se bilag 4 Kursistinstruks til procesorienteret skrivning)

Der kan for eksempel arbejdes med følgende genrer:

- billedtekster - at skrive en tekst til eksempelvis et enkelt billede eller tekster til en billedcollage
- referater ud fra nøgleord
- e-mail til faktuelle eller fiktive personer
- længere besvarelser ud fra lærerstillede opgaver
- hvor det er relevant, arbejdes der med at udfærdige forarbejder til eksamensforlæg (disposition eller oversigt).

Arbejdsformen kan være både individuel, parvis eller gruppebaseret.

3.2.4 Tekstarbejde

Teksterne i undervisningen fungerer som et vindue mod verden, hvorigennem kursisten får oplevelser og fornøjelse af at læse mange forskelligartede tekster, som rækker ud over de personlige erfaringer.

I undervisningen arbejdes med trykte tekster såvel som billeder, lyttetekster, film og web-baseret materiale. Mange forskellige kombinationer af teksttyper og tilgange anvendes for at skabe variation.

Kursisten trænes i at anvende forskellige sproglæringsstrategier, for eksempel at gætte kvalificeret i forbindelse med lytning og læsning, at anvende omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt, og at arbejde med ordbogsopslag. (Se bilag 3 Forskellige sprogtilegnelsesstrategier)

Tekstlæsningen kan fokuseres i 3 faser: Før-, under- og efter-læsning. Fordelene ved denne opdeling er blandt andet, at der kan arbejdes intensivt med ordforrådet i før-fasen og under-fasen, og at redegørelse og forståelse indøves i under-læsningen og efter-læsningen. Læreren kan med fordel anvende en bred palet af eksempelvis kortere, skønlitterære tekster, dramadokumentariske film, sagprosa-tekster og andet. På niveau E og D er det relevant at arbejde målrettet med tekstanalyse for at forberede kursisterne til et gymnasialt hf-niveau. En analytisk tilgang til teksterne kan med fordel introduceres og forberedes allerede fra niveau G, for eksempel via lærerens spørgeteknik eller meget enkle opgaver.

Undervisningen bør sigte imod, at kursisten sættes i stand til at sammenligne de forskellige tekster, film osv. i et emne, således at de lærer at perspektivere. Progression i arbejdsformer er relevant at

iagttagelse på niveau E og D. Kursisten, som sigter mod en almen forberedelseseksamen, kan dermed blive trænet i overgangen til projektstyrede arbejdsformer i en videregående uddannelse. Kursisten forventes at arbejde relativt selvstændigt med forskellige underemner og med at fremlægge resultater gruppevis eller enkeltvis.

3.3 It

Den store udvikling inden for informationsteknologien har givet en lang række af muligheder til anvendelse i undervisningen, hvorfor it naturligt bør planlægges ind i faget engelsk på alle niveauer, når det er relevant og muligt. Netop engelsk har en særstatus i denne sammenhæng, eftersom det er det mest udbredte sprog på internettet og dermed et redskab til adgangen.

Elektronisk tekstbehandling giver de fleste kursister øget motivation til at skrive, dels fordi det er hurtigt at rette, og dels fordi man kan få øjeblikkelig hjælp i form af stave- og grammatikkontrol. Det er derfor vigtigt at arbejde med de nævnte hjælpemidlers muligheder, men også med deres begrænsninger og fælder i form af eksempelvis danske homonymer som brud (kvinde)/brud (skade)/brud (dyr), og engelske homofoner, for eksempel peace/piece, place/plaice, there/their, så kursisten opnår en skærpet, kritisk bevidsthed over for disse fejltyper.

I skriveprocessen er det en god ide i begyndelsen at lade kursisterne arbejde sammen i par ved fælles pc, dels for at støtte hinanden og dels for at give mulighed for en mundtlig dialog, der kan give større opmærksomhed over for både sprogbrug og indhold.

It-baserede sprogprogrammer findes i et overvældende antal, er ofte gratis på internettet og dermed tilgængelige både i og uden for uddannelsestiden. Det er lærerens opgave at være behjælpelig med at finde og vurdere sådanne programmer. Mange programmer er interaktive og afsluttes med en evalueringstest, som kan udskrives og anvendes i den løbende evaluering.

På <http://www.emu.dk> findes velegnede web-baserede materialer samt link til yderligere, relevante sites. Forlag og udbydere har publiceret adskillige digitale materialer på internettet, hvoraf mange er relevante for avu.

På portalen ”Det lærende fællesskab for skoler i Europa”

<http://www.etwinning.net/en/pub/index.htm> findes en lang række aktivitetsmuligheder, herunder kontakt og samarbejds muligheder med kursister fra andre lande.

Internettet tilbyder stort set alt, derfor må der opstilles klare mål for, hvad kursisten skal finde ved opgaver i informationssøgning. Derefter er det kursistens arbejde at indsamle, udvælge, bearbejde og endelig at fremlægge eller formidle det fundne materiale. Har man et velfungerende intranet, er det oplagt at sende materialet til en fælles konference.

Brugen af it lægger op til nye didaktiske overvejelser, øget mulighed for differentiering og et åbent læringsmiljø, der ikke er begrænset til materialer, som er fremskaffet af læreren.

Lærerens rolle er at bygge stilladset, opstille målene og om nødvendigt støtte undervejs i undervisningen, mens kursisten arbejder selvstændigt, evt. beder om hjælp i forløbet, men selv styrer mod de opstillede mål.³

Alt efter niveau og særlige behov kan kursisten:

- få læst tekster op
- skrive små historier ud fra billedserier eller andre oplæg
- skrive tekst i talebobler på billeder
- skrive personlig logbog/læse holdets logbog
- maile med hinanden på engelsk eller maile med kursister fra andre engelskhold og andre lande
- opleve og indgå i en autentisk kommunikationssituation
- lave overskuelige, it-baserede oplæg til støtte for mundtligt oplæg
- arbejde specifikt med deres sproglige eller grammatiske behov
- finde spændende, supplerende materialer til undervisningen
- arbejde i eget tempo
- selv vælge forskellige redskaber til at arbejde ekstra hjemme
- teste sig selv.

3.4 Samspil med andre fag

Ifølge avu-bekendtgørelsens § 38 stk. 2 - *anvender institutionen en fælles grammatisk terminologi*. I faget engelsk er grammatikundervisningen ikke en særskilt disciplin, men det kan være en fordel for kursisten, hvis man samarbejder med fagene dansk og dansk som andetsprog omkring de grammatiske begreber, simpel sætningsanalyse og ordbogsopslag.

Kursistens problemer med eksempelvis at genkende navneord og skelne ordklasser skyldes ofte, at han/hun ikke er bekendt med de grundlæggende, grammatiske begreber. Derfor kan tværfagligt, grammatisk samarbejde med fordel planlægges med henblik på alle relevante sprogfag.

Endvidere nævnes det i avu-bekendtgørelsen, at *fremmedsprogede tekster kan benyttes i undervisningen i alle fag og i deres eventuelle samspil*. Dette giver mulighed for samspil med stort set alle fag. Her følger enkelte eksempler:

1. USA er aktuelt kendt som en stormagt, mens et kendskab til Storbritanniens stormagtstid kan belyses i samarbejde med faget historie og give en større forståelse og indsigt i nutidige forhold.
2. I forbindelse med undervisningen trænes i mundtlig fremlæggelse af forskellige emner. Et samarbejde med faget formidling kan her give kursisten nyttige redskaber.

³ The challenges of instructional scaffolding, Pressley, M.

3. Et samarbejde med faget dansk eller dansk som andetsprog med henblik på læsestrategier og -teknikker kan ligeledes være frugtbart.

4. Et samarbejde med faget billedkunst om et fælles valgt emne, for eksempel 'American features in Denmark', 'Photos in the news' kan også gavne begge fag og skabe afveksling i undervisningen via forskellige læringsstile.

5. Et samarbejde med faget naturvidenskab kan eksempelvis foregå via et emne som 'Famous Scientists'. Her kan man beskæftige sig med personerne bag opdagelsen eller opfindelsen, fx Charles Darwin, Isaac Newton, Michael Faraday eller Lord Kelvin.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

I læreplanen indtager løbende evaluering en meget central plads. Det er derfor vigtigt, at evalueringen bliver et redskab til kursistens faglige udvikling og ikke bliver betragtet som en "tidsrøver" i undervisningen. Evaluering er ikke mere udelukkende en summativ standpunktsbedømmelse, men også en formativ evaluering, der peger fremad og synliggør for kursisten, hvordan han/hun kommer videre.

Den løbende evaluering skal være en integreret del af undervisningen og bør bidrage kvalitativt ved, at kursisten også lærer, mens evalueringen finder sted. Termen 'løbende evaluering' understreger, at evalueringen foregår undervejs i læringsprocessen.

En evalueringsopgave adskiller sig fra en almindelig test netop ved, at den er undervisning. Det er afgørende, at kursisten lærer noget væsentligt, mens evalueringen finder sted, for eksempel kan kursisten få et billede af, hvordan hans/hendes kommunikative udvikling har været, hvordan han/hun på nuværende tidspunkt står i forhold til de faglige mål og samt et fingerpeg om, hvad der skal gøres. Evalueringsopgaver skaber mulighed for konstruktiv dialog mellem kursist og lærer, hvor den enkelte kursist og hans/hendes udvikling er i fokus.

Didaktik og evaluering hører sammen, og det er derfor vigtigt, at læreren allerede i planlægningen af undervisningen gør sig klart, hvad det er, man vil evaluere, dvs. opstiller klare mål og planlægger, hvordan evalueringsformen skal være. Al evaluering foregår i en bestemt kontekst – såvel tidsmæssigt som fagligt.

Det er vigtigt, at evaluering skaber nærhed – ikke afstand. Evaluering skal skabe motivation og læring – ikke det modsatte. Hvis kursisten ved, hvad der forventes af ham/hende, kan han/hun arbejde langt mere målrettet i forhold til disse forventninger. Det er vigtigt, at læreren besidder en åbenhed i evalueringen og forholder sig med en neutral/positiv tilgang. En effektiv, løbende evaluering forudsætter, at kursisten er med i processen, og det er derfor vigtigt at insistere på – og anvende – kursistens involvering i dokumentation og løbende selvevalueringer.

Den løbende evaluering kan bestå i evaluering af eksempelvis:

- en større opgave, en skriftlig opgave i form af skriftlige og/eller mundtlige kommentarer
- svarark fra en 'armchair travel'
- en mundtlig fremlæggelse, for eksempel via medkursisters og lærers kommentarer
- '3 good questions', hvor kursisten får en konkret evaluering af, hvordan han/hun er til at stille spørgsmål
- 'lav teksten om til nutid', hvor der evalueres på et helt konkret, grammatisk emne
- 'tolkeopgaver', hvor læreren læser en tekst om et kendt emne op på dansk, og kursisten derefter skriver ned på engelsk, hvad teksten handlede om

- en almindelig samtale, hvor der med fordel kan evalueres parvist, for eksempel når læreren går rundt i klassen og lytter til kursisternes samtaler.

I begynderundervisningen er det vigtigt, at kursisten tør bruge engelsk, leger med sproget og opbygger et ordforråd. På højere niveauer er det endvidere vigtigt, at kursisten opnår en form for 'fluency' måske endda en begyndende 'accuracy'. Det er derfor vigtigt, når man skal evaluere et forløb at overveje, hvad der skal evalueres og hvordan, der skal evalueres, og derved fokusere på, hvad der er særligt vigtigt at lære på de forskellige niveauer.

Det er vigtigt at pointere, at evaluering skal foregå, når det er hensigtsmæssigt. Der skal evalueres, når der er brug for at få noget at vide – ellers ikke. Små evalueringspunkter, så kursisterne vænner sig til at reflektere over og får blik for egen læring, er vigtige redskaber både for kursistens selv, som bliver bevidst om egen læring, og også for underviseren, der kan justere undervisningens progression og tilrettelæggelse. Det må aldrig blive evaluering for evalueringens skyld, men kun for undervisningens og læringens skyld.

4.2 Prøveformer

4.2.1 Engelsk basis

Faglig dokumentation

Kursisten forbereder i uddannelsesstiden et kort, mundtligt oplæg med udgangspunkt i et billedmateriale om et selvvalgt emne, som læreren på forhånd har fundet egnet. Kursisten udarbejder ligeledes i uddannelsesstiden selvstændigt en liste over relevante gloser til billedmaterialet. Listen og billedmaterialet afleveres til læreren. Oplægget og gloselisten danner baggrund for en samtale med læreren på engelsk.

Kursisten vælger et billedmateriale, som det er muligt at fortælle om ud fra det sprog, som kursisten behersker. Det kan være billeder fra eksempelvis en familiefest, en traditionel højtid eller andet. Herefter udfærdiger kursisten på egen hånd en overskuelig gloseliste, som afleveres til læreren. Det er vigtigt, at det kun er en gloseliste og ikke hele sætninger, da der ellers er fare for, at samtalen erstattes af oplæsning. Kursisten fortæller ud fra det godkendte billedmateriale, og samtalen består i en kortfattet dialog, hvor læreren stiller 'who, where', og 'when'-spørgsmål.

Herefter evalueres det, om kursisten kan forstå og besvare lærerens spørgsmål, og om kursisten kan anvende relevante gloser. Her er tale om en fremadrettet samtale, hvor kursisten evt. selv formulerer, hvilke stærke og svage sider, han/hun har, og hvordan fremtidig læring bedst tilrettelægges.

Da den faglige dokumentation i engelsk ikke har eksplicite dokumentationskriterier, kan det være en fordel, hvis læreren på forhånd har udvalgt relevante faglige mål og præsenteret dem for kursisterne⁴:

Kursisten skal kunne:

- a) mundtligt formulere og formidle et kort oplæg om et kendt emne på engelsk
 - du kan fortælle om din dagligdag på engelsk
- b) gennemføre dialoger i et enkelt sprog
 - du kan tale i et enkelt sprog
- c) anvende et centralt ordforråd inden for dagliglivet
 - du kan snakke om din dagligdag og bruge relevante ord
- d) udtrykke sig med en forståelig udtale
 - andre kan forstå det, du siger.

Nedenfor følger et eksempel på kursistens billedoplæg og gloseliste ud fra emnet 'A wedding':

⁴ [Inspirationsskrift om faglig dokumentation.pdf fra uvm.dk](#)

A wedding

Billederne er hentet på colourbox.com

Vocabulary:

- wedding dress
- bridal veil
- ‘something old, something new’
- wedding ceremony
- church
- town hall
- registered
- ‘till death do us part’
- belief
- bride
- groom
- bridesmaids
- celebrity
- dressed up
- grey morning suit
- preparations
- lay the table
- wedding reception
- wedding cake
- speeches
- songs
- menu
- wedding guests
- wedding festivities

4.2.2 Engelsk niveau G

Den skriftlige prøve i læseforståelse

Prøven er centralt stillet og varer 60 minutter. Opgavesættet består én eller flere tekster med tilhørende opgaver.

Eksempler på opgavetyper:

- Match sentences
- Multiple choice
- Find the wrong word
- Put sentences in order
- Find lines
- Find the word in the text that means ...
- Mark the right meaning
- Tick the correct answer
- Put the correct words from the table below in the article
- Cloze test
- Odd one out
- Antonyms
- Synonyms
- Etc.

Eksaminanden skal markere det rigtige svar på et opgaveark, der dermed samtidig fungerer som svarark.

Hjælpemidler

Jf. Eksamensbekendtgørelsens § 15 er anvendelse af hjælpemidler, herunder elektroniske, tilladt, jf. dog stk. 2, medmindre der i reglerne for den enkelte uddannelse er fastsat begrænsninger.

Stk. 2. Eksaminanden har under prøver, der er underlagt tilsyn, alene adgang til internettet, for så vidt angår egne læremidler, egne notater og egne arbejder.

For den skriftlige prøve i læseforståelse gælder det, at eksaminanden gerne må bruge alle hjælpemidler, disse kan være i papirform eller elektroniske. Desuden gælder det, at eksaminanden ikke må kommunikere utilsigtet. Der er dog ikke tale om fri adgang til internettet, det gælder blot egne læremidler som iBøger og ordbøger, egne noter og egne arbejder. Det er vigtigt, at eksaminanden er bekendt med godkendte links og evt. tilgår dem via institutionens intra. Brug af Google Translate eller andre oversættelsesprogrammer er ikke tilladt.

Bedømmelse

Der gives én karakter ud fra omsætningstabel, der er udarbejdet ud fra vejledende karakterbeskrivelse for niveau G, skriftlig prøve.

Retteark, omsætningstabel og evt. særlige bemærkninger i forbindelse med de enkelte prøver i læseforståelse vil blive lagt ud på Undervisningsministeriets hjemmeside efter prøven.

Avu: Vejledende karakterbeskrivelse

(jf. bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse)

Engelsk niveau G, Skriftlig prøve

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation , der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	Eksaminanden demonstrerer en fremragende læseforståelse i besvarelsen af de stillede opgaver. Eksaminanden har et fint overblik over teksten, kan aflæse sproglige nuancer og kan scanne teksten for bestemte informationer. Eksaminanden kan sammenholde oplysninger fra forskellige dele af teksten og kan drage konklusioner herudfra. Der kan forekomme få fejl.
7	Karakteren 7 gives den gode præstation , der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Eksaminanden demonstrerer en god læseforståelse i besvarelsen af de stillede opgaver. Eksaminanden har overblik over teksten, kan delvist aflæse sproglige nuancer og scanne teksten for bestemte informationer. Eksaminanden kan sammenholde en del oplysninger fra teksten og kan i nogen grad drage konklusioner herudfra. Der kan forekomme en del fejl.
02	Karakteren 02 gives den tilstrækkelige præstation , der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	Eksaminanden demonstrerer en tilstrækkelig læseforståelse i besvarelsen af de stillede opgaver. Eksaminanden har et begrænset overblik over teksten, men kan scanne teksten for nogle informationer. Eksaminanden kan i mindre grad aflæse sproglige nuancer og kan kun sammenholde få oplysninger fra teksten. Der kan forekomme mange fejl.

Mundtlig prøve

I slutningen af uddannelsesstiden producerer eksaminanden et forlæg efter eget valg inden for ét af de læste emner. Forlægget skal indeholde et billedmateriale samt et skriftligt element udarbejdet af eksaminanden – for eksempel en billedcollage med tekstbokse. Forlægget skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven. Eksaminandens forlæg afleveres før prøven og sendes til censor. Eksaminationen indledes med, at eksaminanden kort præsenterer sit forlæg. Med udgangspunkt i præsentationen samt det skriftlige element indledes en samtale mellem eksaminand og eksaminator.

Eksaminationstiden er 20 minutter.

Eksaminandens prøveforlæg

Eksaminanden vælger selvstændigt, hvilket emne der skal danne grundlag for forlægget - dog med den binding, at der skal være en indholdsmæssig sammenhæng med ét af de læste emner.

Formen på forlægget er tænkt som billeder suppleret med et skriftligt element. Det viste eksempel 'London' på næste side tager udgangspunkt i ét af de paradigmatiskke eksempler under niveau G. Formen her er en billedmontage, men eksempelvis billedcollager eller få indholdsrige billeder med talebobler kan også anvendes. Fælles for alle prøveforlæg er, at det skriftlige element er et supplement til billeder. Læreren vurderer af prøveforlægget går således ikke på antallet eller kvaliteten af billederne eller af det skriftlige element, men på hvorvidt forlægget er egnet som grundlag for eksaminandens præsentation og den videre samtale ved prøven.

Hjælpe midler

Jf. Eksaminationsbekendtgørelsens § 15 er ”anvendelse af alle hjælpemidler, herunder elektroniske, tilladt, medmindre der i reglerne for den enkelte uddannelse er fastsat begrænsninger.”

For den mundtlige prøve på niveau G gælder det, at eksaminanden kan medbringe notater eller andet til prøven. Det vil dog være hensigtsmæssigt at orientere eksaminanden om, at det alene er den mundtlige præstation, der bedømmes, og at det derfor er her, kræfterne skal lægges. Alle former for medbragt materiale, som ved denne prøve ikke er produceret under prøvelignende forhold, indgår på linje med prøveforlægget ikke i bedømmelsen. Undertiden kan for mange notater få den utilsigtede effekt, at de leder til oplæsning, der jo som bekendt ikke er et fagligt mål i spil ved den mundtlige prøve.

Bedømmelseskriterier

Der lægges i bedømmelsen vægt på eksaminandens evne til at:

- a) samtale på engelsk
- b) præsentere sit forlæg
- c) perspektivere sit forlæg til det læste emne.

Der gives én karakter ud fra vejledende karakterbeskrivelse for niveau G, mundtlig prøve.

London

The Tower of London has been a fortress, a royal palace and a prison. Today we can see the Crown Jewels there

The London Eye is also called the Millennium Wheel. It is 135 m high and has become the most popular paid tourist attraction in the United Kingdom

The Underground is also called the Tube. Many people use the tube every day.

Don't go by car during the rush hour. You will end up in traffic jam.

Football is very popular in London. Many London clubs are famous. The biggest football legend in Britain is David Beckham.

Many Londoners go to a local pub round the corner to have a pint of beer.

Many Londoners like to eat 'fish'n'chips', normally a cod with French fries. But Asian food is also very popular.

When you use the escalators in the tube, remember to keep to the right!

Billederne er hentet på colourbox.com

Avu: Vejledende karakterbeskrivelse

(jf. bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse)

Engelsk niveau G, Mundtlig prøve

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation , der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	Eksaminanden præsenterer selvstændigt sit forlæg i et enkelt og forståeligt sprog. Eksaminanden deltager aktivt og selvstændigt i samtalen og demonstrerer viden om det læste emne. Eksaminanden udtrykker sig sikkert på et enkelt, forståeligt sprog og behersker et ordforråd, der gør det muligt at deltage aktivt og ubesværet i samtalen. Eksaminanden anvender synonymer og omskrivninger, når kommunikationen kræver det. Eksaminanden behersker den centrale grammatik. Der kan forekomme få fejl, som dog ikke er meningsforstyrrende.
7	Karakteren 7 gives den gode præstation , der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Eksaminanden præsenterer sit forlæg i et enkelt og forståeligt sprog. Eksaminanden deltager aktivt i samtalen og viser kendskab til de grundlæggende elementer i det læste emne. Eksaminanden udtrykker sig overvejende sikkert på et enkelt, forståeligt sprog og behersker et passende ordforråd, der gør det muligt at deltage i samtalen. Eksaminanden anvender undertiden synonymer og omskrivninger, når kommunikationen kræver det. Eksaminanden behersker delvist den centrale grammatik. Der kan forekomme en del fejl, som dog ikke er meningsforstyrrende.
02	Karakteren 02 gives den tilstrækkelige præstation , der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	Eksaminanden præsenterer med nogen hjælp sit forlæg i et enkelt og forståeligt sprog. Eksaminanden deltager tøvende i samtalen og viser begrænset kendskab til det læste emne. Eksaminanden udtrykker sig usammenhængende, men dog forståeligt. Ordforrådet er begrænset. Eksaminanden viser usikkerhed i anvendelsen af den centrale grammatik. Der kan forekomme mange fejl, hvoraf nogle er meningsforstyrrende.

4.2.3 Engelsk niveau F

Faglig dokumentation

Kursisten forbereder i uddannelsestiden et kort, mundtligt oplæg på engelsk om et emne, som har relation til undervisningen. Emnet vælges i samråd med læreren. Kursisten udarbejder ligeledes i uddannelsestiden selvstændigt en disposition på engelsk til oplægget. Dispositionen afleveres til læreren. Oplægget og dispositionen danner grundlag for en kort samtale på engelsk med læreren.

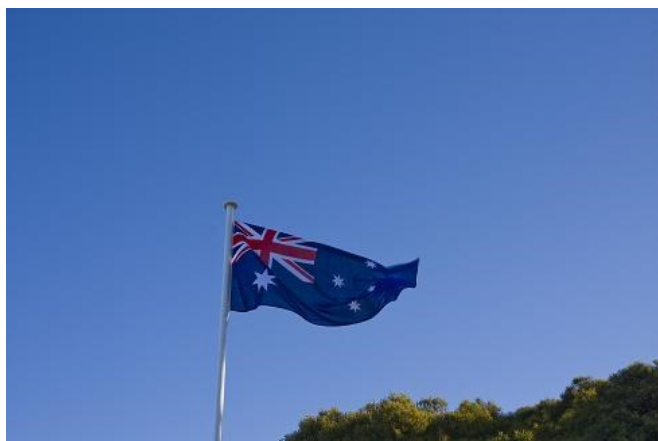
Den faglige dokumentation på niveau F i form af et kort, mundtligt oplæg ud fra en selvstændigt produceret disposition giver grundlag for en efterfølgende evaluerende, samtale mellem lærer og kursist. Her er tale om en fremadrettet samtale, hvor kursisten evt. selv formulerer, hvilke stærke og svage sider, han/hun har, og hvordan fremtidig læring bedst tilrettelægges.

Da den faglige dokumentation i engelsk ikke har eksplicitte dokumentationskriterier, kan det være en fordel, hvis læreren på forhånd har udvalgt relevante faglige mål og præsenteret dem for kursisterne.

Eksempel på kursistens disposition til faglig dokumentation niveau F

Kursist: _____	Emne: The Indigenous People of Australia
<p style="text-align: center;">The stolen generation of Aboriginal People in Australia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What is characteristic of Australia? <ul style="list-style-type: none"> • Australia on the map • The native people of Australia • Who came to live in Australia? • What is Australian culture like now? 2. Why were Aboriginal children stolen from their parents? <ul style="list-style-type: none"> • Where were they taken? • How did they feel? • How was their future? 3. What effect has Kevin Rudd's Apology had on the relationship between white Australians and the Aboriginals? 4. My own opinion 	

Det vil være oplagt – men er intet krav – at kursisternes mundtlige oplæg understøttes af billeder eller lignende. Disse skal ikke fremgå af dispositionen, men for eksemplets skyld ses herunder en af mulighederne for billedunderstøttelse af ovennævnte disposition:

Picture 1 The Australian flag

Picture 2 Kangaroos

Picture 3 A homeless Aboriginal

Picture 4 An Aboriginal

Billederne er hentet på colourbox.com

4.2.4 Engelsk niveau E

Faglig dokumentation

Kursisten afleverer 2 skriftlige produkter på engelsk, som bl.a. kan være en film/ boganmeldelse, breve/ mails eller besvarelser ud fra en lærerstillet opgave, som er skrevet inden for uddannelsestiden. Produkter, som skal anvendes til faglig dokumentation, må ikke være blevet bedømt i undervisningen. Produkterne afleveres til læreren.

Læreren gennemgår materialet og evaluerer kursistens produkter i skriftlig eller mundtlig form.

Hvis den skriftlige form vælges, evaluerer læreren produkterne fremadrettet ud fra sit kendskab til kursistens deltagelse i undervisningen med forslag til, hvordan kursisten kan justere og bedst planlægge sin fremtidige læring.

Hvis den mundtlige form vælges, giver kursistens produkter grundlag for en efterfølgende evaluerende, samtale mellem lærer og kursist. Her er tale om en fremadrettet samtale, hvor kursisten evt. selv formulerer, hvilke stærke og svage sider, han/hun har, og hvordan fremtidig læring bedst tilrettelægges.

Da den faglige dokumentation i engelsk ikke har eksplicite dokumentationskriterier, kan det være en fordel, hvis læreren på forhånd har udvalgt relevante faglige mål og præsenteret dem for kursisterne.

Nedenfor følger to eksempler på lærerstillede opgaver til anvendelse for faglig dokumentation på niveau E.

Eksempel 1: Opgave til faglig dokumentation niveau E**Write your own crime novel**

Having worked with crime fiction you have become an expert on the genre. Imagine that you are a writer of crime fiction who is about to write another crime novel. In approximately 1.5 pages write the following:

- 1) A brief summary of the plot of a crime novel
 - Who is killed?
 - Why is he/she killed?
 - How is he/she killed?
 - Who is the murderer?
- 2) A list of characters who appear in the crime novel
 - Name
 - Age
 - Job
- 3) The first page of the crime novel

“It was a dark and rainy night. Joe was walking home from his friend Jim’s place when he heard a creaking sound...”

Eksempel 2: Opgave til faglig dokumentation niveau E

Kursisten skriver en ‘boganmeldelse’ om en tekst, som er gennemgået i forbindelse med undervisningen. Kursisten kan frit benytte sine noter fra arbejdet med teksten. Følgende elementer bør indgå i boganmeldelsen:

- 1) Summary of the plot
- 2) A time line
- 3) Setting (where and when does the story take place?)
- 4) Characterization of the main character(s) (e.g. name, age, appearance, mood)

4.2.5 Engelsk niveau D

Den skriftlige prøve

Prøven er centralt stillet og varer 4 timer. Den skriftlige prøve består af to dele.

- Del I består af sproglige og grammatiske opgaver, som løses på et vedlagt svarark. Opgaverne fokuserer på de områder i sprogbrug og grammatik, som erfaringsmæssigt volder problemer. I hvert opgavesæt vil der være opgaver, som bl.a. omhandler ordklasser, kongruens og tid.
- Del II består af opgaver, som tager udgangspunkt i én eller flere fiktive eller nonfiktive tekster. Eksaminanden kan vælge mellem 2 hovedopgaver A og B. Begge opgaver har 2 underliggende delopgaver, som begge skal besvares.

Der vil være en delopgave, som inddrager tekstanalytiske grundbegreber, eksempelvis personkarakteristik eller miljøbeskrivelse. Eksaminanden skal anvende det læste i den tekstanalytiske opgave, men også tilføje nyt indhold med egne sproglige formuleringer. Der vil desuden være en delopgave, hvor eksaminanden skal give udtryk for sin egen mening om eller holdning til det emne, som teksten omhandler.

Hjælpemidler

Jf. Eksamensbekendtgørelsens § 15 *er anvendelse af hjælpemidler, berunder elektroniske, tilladt, jf. dog stk. 2, medmindre der i reglerne for den enkelte uddannelse er fastsat begrænsninger.*

Stk. 2. Eksaminanden har under prøver, der er underlagt tilsyn, alene adgang til internettet, for så vidt angår egne læremidler, egne notater og egne arbejder.

For den skriftlige prøve niveau D gælder det, at eksaminanden gerne må bruge alle hjælpemidler, disse kan være i papirform eller elektroniske. Desuden gælder det, at eksaminanden ikke må kommunikere utilsigtet. Der er dog ikke tale om fri adgang til internettet, det gælder blot egne læremidler som iBøger og ordbøger, egne noter og egne arbejder. Det er vigtigt, at eksaminanden er bekendt med godkendte links og evt. tilgår dem via institutionens intra. Brug af Google Translate eller andre oversættelsesprogrammer er ikke tilladt.

Bedømmelseskriterier

Der lægges i bedømmelsen vægt på eksaminandens

- a) beherskelse af det engelske sprog*
- b) tekstforståelse*
- c) færdighed i skriftlig fremstilling.*

Besvarelsen bedømmes ud fra en helhedsvurdering af de sproglige-grammatiske opgaver og besvarelsen af opgave A eller B.

Bedømmelseskriterierne rummer følgende underkategorier:

a) beherskelse af det engelske sprog

- ordforråd
- variation af ord og sætninger
- retstavning
- brug af engelsk grammatik
- tegnsætning
- kendskab til idiomer og faste vendinger

b) tekstforståelse

- genkende forskellige teksttyper
- vise forståelse af tekst og budskab
- demonstrere kendskab til grundlæggende tekstanalyse
- diskutere og argumentere ud fra det læste

c) færdighed i skriftlig fremstilling

- svare på det, der bliver spurgt om
- disponere stoffet hensigtsmæssigt
- inddele i afsnit og bruger punktum og andre tegn hensigtsmæssigt
- udtrykke sig forholdsvist præcist og nuanceret
- bruge sproget til at fortælle, beskrive og argumentere
- skrive i et sammenhængende sprog
- vise kendskab til engelsktalende lande

Retteark og evt. særlige bemærkninger i forbindelse med de enkelte opgavesæt lægges efter prøven på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Der gives én karakter ud fra vejledende karakterbeskrivelse for niveau D, skriftlig prøve.

Avu: Vejledende karakterbeskrivelse

(jf. bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse)

Engelsk niveau D, Skriftlig prøve

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation , der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	Besvarelsen er vel disponeret og sammenhængende. Den har et passende omfang, og indholdet er fyldigt og dækkende i forhold til opgaveformuleringerne. Eksaminanden afpasser den skrevne tekst i forhold til modtager og indhold. Eksaminanden demonstrerer brugen af tekstanalytiske grundbegreber og udtrykker holdninger og viden. Eksaminanden viser stor sikkerhed i den engelske ortografi, i brugen af idiomatiske udtryk og i den centrale grammatik. Ordvalget er relevant og varieret. Der kan forekomme få fejl, som dog ikke er meningsforstyrrende.
7	Karakteren 7 gives den gode præstation , der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Besvarelsen er nogenlunde disponeret og sammenhængende. Den har et passende omfang, og indholdet er dækkende i forhold til opgaveformuleringerne. Eksaminanden afpasser delvist den skrevne tekst i forhold til modtager og indhold. Eksaminanden viser kendskab til enkelte, tekstanalytiske grundbegreber og giver i nogen grad udtryk for holdninger og viden. Eksaminanden viser overvejende sikkerhed i den engelske ortografi, i brugen af idiomatiske udtryk og i den centrale grammatik. Ordvalget er dækkende og relativt varieret. Der kan forekomme en del fejl, som dog ikke er meningsforstyrrende.
02	Karakteren 02 gives den tilstrækkelige præstation , der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	Besvarelsen er uklar i dispositionen, og den er usammenhængende, men gennemgående forståelig. Omfanget er acceptabelt, og indholdet er begrænset. Eksaminanden demonstrerer i ringe grad forståelse for tekstanalytiske grundbegreber og giver ikke udtryk for holdninger, men dog for en begrænset viden. Eksaminanden viser usikkerhed i den engelske ortografi, i brugen af idiomatiske udtryk og i den centrale grammatik. Ordvalget er begrænset og ikke varieret. Der kan forekomme mange fejl, hvoraf enkelte er meningsforstyrrende.

Mundtlig prøve

Ved slutningen af undervisningen vælger eksaminanden under vejledning af læreren et afgrænset delemne inden for ét af de læste emner. Uden for uddannelsestiden søger eksaminanden selv informationer om det afgrænsede delemne og producerer derefter en disposition på engelsk på ca. 1 side for et oplæg om delemnet. Dispositionen skal vurderes af læreren som egnet til anvendelse ved prøven.

Til prøven tildeles eksaminanden en ukendt tekst på ca. 1-2 normalsider. Den ukendte tekst, som tilvejebringes af læreren, har en emnemæssig sammenhæng med det selvvalgte emne. Disposition og ukendt tekst tilsendes censor.

Eksaminanden forbereder sig i 25 minutter på den ukendte tekst. Eksaminationen indledes med eksaminandens oplæg på engelsk på 5 minutter ud fra den udarbejdede disposition. Eksaminator og censor har derefter mulighed for at stille uddybende spørgsmål. Herefter følger en samtale på engelsk mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i den ukendte tekst, som perspektiveres til andre læste tekster, der har relevans til det valgte emne. Eksaminationstiden er 25 minutter.

Kursistens disposition

Til den mundtlige prøve skal kursisten ud fra dispositionen komme med et oplæg om det valgte, afgrænsede delemne på 5 minutter. Kursisten vælger under vejledning af læreren et delemne, for eksempel 'The Indian caste system' og udarbejder en disposition på ca. 1 side indeholdende de punkter, han/hun ønsker at arbejde med. Dette arbejde foregår uden for uddannelsestiden. I dispositionen skal kursisten vise, at han/hun selv har opsøgt yderligere information om emnet for eksempel via internettet eller uddybende litteratur. Dette viser kursisten både via indholdet og ved hjælp af nøjagtige kildeangivelser. Egne oplevelser kan eventuelt inddrages. Dispositionen skal afleveres til læreren, som skal kunne vurdere den egnet til anvendelse ved prøven. Læreren vurdering af dispositionen går dels på indholdet, som skal være selvstændigt og ikke en gentagelse af stof fra undervisningen, dels på om kursisten har søgt informationer og endelig på, om dispositionen vil være egnet som grundlag for kursistens præsentation og derefter for den videre samtale. Under kursistens oplæg på 5 minutter forventes det, at kursisten laver en kort gennemgang af sin disposition. Eksaminator og censor kan herefter stille uddybende spørgsmål til enkelte punkter.

Nedenfor følger to eksempler på disposition til anvendelse ved den mundtlige prøve på niveau D.

Eksempel 1

Student _____	Topic: <u>India and Indians today</u>
<p>The Indian caste system</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hierarchy of the caste system <ul style="list-style-type: none"> ○ The priests ○ The administrators and soldiers ○ The commercial and artisan caste ○ The farmers ○ The untouchables • History <ul style="list-style-type: none"> ○ The Aryan invaders 4000 years ago ○ Tribal fears and taboos ○ Mahatma Gandhi's struggle (1932) ○ The Law against practice of untouchability (1955) • Consequences <ul style="list-style-type: none"> ○ Riots ○ School and education ○ Scheduled castes ○ New prejudices <p>Used material: <i>India – Land of Contrasts</i>, S. Fleischer, Forlaget Futurum <i>India</i>, A. Barker, Heinemann http://www.moreorless.au.com/heroes/gandhi.html http://ask.yahoo.com/20020722.html The film: <i>Gandhi</i></p>	
VUC, May 1 st 20XX	Teacher's signature

Eksempel 2

Student _____	Topic: <u>India and Indians today</u>
<p style="text-align: center;">Arranged Marriages</p> <ul style="list-style-type: none"> • The upbringing of Indian girls <ul style="list-style-type: none"> ○ Girls less favoured ○ House keeping ○ Child care roles ○ Grace ○ Modesty ○ Self-effacement • Indian teenage girls <ul style="list-style-type: none"> ○ Restricted movement without escort ○ Prohibitions ○ Limited communication with the outside world ○ No right in family decisions • Marriages <ul style="list-style-type: none"> ○ A Hindu duty ○ The entire family is involved ○ Arranged according to caste and horoscope ○ Advertisements in newspapers ○ Marriage agencies or traditional matchmakers • Girls lives after marrying <ul style="list-style-type: none"> ○ Leaving the family ○ Obligated to love and honour ○ Disciplined daughters, sacrificing mothers and dominating mothers-in-law ○ Burned brides <p>Used material: <i>India – Land of contrasts</i>, S. Fleischer, Forlaget Futurum http://en.wikipedia.org/wiki/Arranged_marriages_in_India http://www.matrimonialsindia.com/ http://rashmanly.wordpress.com/2008/09/13/15858/</p>	
VUC, May 1 st 20XX	Teacher's signature

Den ukendte tekst

Læreren tilvejebringer en ukendt tekst på 1-2 normalsider, som har emnemæssig sammenhæng med kursistens selvvalgte emne. En normalside er på 1300 bogstaver uanset genre. Med emnemæssig sammenhæng menes der ikke emnemæssigt sammenfald, formålet med teksten er, at den perspektiverer kursistens emne, og det er derfor ikke hensigtsmæssigt, hvis de er identiske emnemæssigt.

Teksten må udgøre en afsluttet helhed, således at eksaminanden på relativ kort tid kan sætte sig ind i dets univers. Teksten må være af en sværhedsgrad, så kursisten forventes at kunne demonstrere evne til at foretage opslag i ordbog i forberedelsestiden og evt. til at foretage notater på papir eller i teksten. Hvis der forekommer ord, som er vanskelige at slå op for eksempel på grund af en særlig sammensætning eller oprindelse, er det undtagelsesvist i orden at give kursisten glosen. Teksten er udgangspunkt for en samtale, hvorfor kursisten ikke forventes at referere hele teksten, men i stedet via samtalen at demonstrere, at tekstens informationer og evt. budskab er forstået.

Det kan ikke anbefales, at samme tekst gives til flere kursister jf. Råd og vink til Eksamenbekendtgørelsen side 2: ”I hvilket omfang opgaver vil kunne genbruges, beror på en konkret vurdering af, om nogle eksaminander derved vil kunne få et forhåndskendskab til opgaven, som vil give dem en utilsigtet fordel. Hvis der er risiko herfor, kan en opgave ikke genbruges.”

Hjælpemidler

Jf. Eksamenbekendtgørelsens § 15 er ”anvendelse af alle hjælpemidler, herunder elektroniske, tilladt, medmindre der i reglerne for den enkelte uddannelse er fastsat begrænsninger.”

For den mundtlige prøven på niveau D gælder det, at eksaminanden kan medbringe notater eller andet til anvendelse under forberedelsestiden og ved prøven. Det vil dog være hensigtsmæssigt at orientere eksaminanden om, at det alene er den mundtlige præstation, der bedømmes, og at det derfor er her, kræfterne skal lægges. Alle former for medbragt materiale, som ved denne prøve ikke er produceret under prøvelignende forhold, indgår på linje med prøveforlægget ikke i bedømmelsen. Undertiden kan for mange notater få den utilsigtede effekt, at de leder til oplæsning, der jo som bekendt ikke er et fagligt mål i spil ved den mundtlige prøve.

Bedømmelseskriterier

Der lægges i bedømmelsen vægt på eksaminandens evne til på et forståeligt og sammenhængende engelsk at kunne:

- a) præsentere sit forlæg
- b) perspektivere sit forlæg til det læste emne og andre relevante tekster
- c) demonstrere tekstforståelse
- d) indgå aktivt og umiddelbart i en samtale
- e) udtrykke synspunkter og argumenter.

Eksaminandens disposition indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter ud fra vejledende karakterbeskrivelse for niveau D, mundtlig prøve.

Avu: Vejledende karakterbeskrivelse

(jf. bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse)

Engelsk niveau D, Mundtlig prøve

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation , der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	Eksaminandens oplæg er struktureret og velformuleret. Eksaminanden svarer ubesværet på eventuelle, uddybende spørgsmål. Eksaminanden demonstrerer en fin tekstforståelse og perspektiverer til flere relevante aspekter af emnet. Eksaminanden deltager aktivt og umiddelbart i samtalen, formulerer og begrundet synspunkter samt udtrykker sig klart og tydeligt i et sammenhængende sprog med et varieret ordforråd. Eksaminanden viser stor sikkerhed i brugen af idiomske udtryk og i den centrale grammatik. Der kan forekomme få fejl, som dog ikke er meningsforstyrrende.
7	Karakteren 7 gives den gode præstation , der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Eksaminandens oplæg er overvejende struktureret og velformuleret. Eksaminanden svarer tilfredsstillende på eventuelle, uddybende spørgsmål. Eksaminanden demonstrerer en god tekstforståelse og perspektiverer til relevante aspekter af emnet. Eksaminanden deltager aktivt i samtalen, formulerer synspunkter og udtrykker sig overvejende klart og tydeligt i et overvejende sammenhængende sprog. Eksaminanden viser overvejende sikkerhed i brugen af idiomske udtryk og i den centrale grammatik. Der kan forekomme en del fejl, som dog ikke er meningsforstyrrende.
02	Karakteren 02 gives den tilstrækkelige præstation , der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	Eksaminandens oplæg er acceptabelt. Eksaminanden kan svare på nogle af de eventuelle, uddybende spørgsmål. Eksaminandens tekstforståelse er mangelfuld, men viser dog forståelse af tekstens hovedelementer. Eksaminanden udtrykker sig tøvende, men kan i tilstrækkeligt omfang inddrage relevante aspekter af emnet. Sproget er usammenhængende, men gennemgående forståeligt. Eksaminanden viser usikkerhed i brugen af idiomske udtryk og i den centrale grammatik. Der kan forekomme mange fejl, hvoraf enkelte er meningsforstyrrende.

5. Paradigmatiske eksempler

I det følgende er ti eksempler på undervisningsforløb af varierende omfang beskrevet. Alle eksempler er bygget op på samme måde:

Omfang – som er et estimeret timetal for forløbet, der kan varieres efter behov.

Faglige mål – som angiver de mål, undervisningen sigter mod, at kursisten skal kunne ved forløbets afslutning. Målene er ikke nødvendigvis formuleret nøjagtigt som i læreplanen, men de har alle sigte på delmål, som er med til at opfylde de overordnede, faglige mål for niveauet.

Indhold – som angiver de overordnede dele af kernestoffet og supplerende stof, der arbejdes med i forløbet. Stoffet er ikke nødvendigvis formuleret nøjagtigt som i læreplanen, men kan være konkretiseret i delemner.

Materialer – som er forslag til materialer. Det understreges, at der findes en stor mængde af andre tilgængelige undervisningsmaterialer, der er lige så velegnede som de nedenfor nævnte. Alle materialeangivelser er udelukkende benyttet for at gøre eksemplerne så konkrete og virkelighedsnære som muligt. Andet materiale kan med lethed indgå og anvendes ud fra de beskrevne eksempler.

Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser – som er forslag til, hvordan et undervisningsforløb på forskellig måde kan planlægges og gennemføres ud fra anførte didaktiske overvejelser.

Evaluering – er forslag til, hvordan undervisningsforløbet samt kursistens udbytte, indsats og arbejdsmetoder kan evalueres, såvel løbende som afsluttende.

5.1 Engelsk basis

Basis Eksempel 1	My family and I / Daily life
<i>Omfang</i>	Ca. 15 timer
<i>Faglige mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • får opbygget et ordforråd omkring familieliv og bolig • skal kunne fortælle om egen familie og dagligdag • skal kunne indgå i en enkel samtale om familie- og boligformer • kan skrive enkle beskrivelser af familie og bolig • får viden om engelsksprogede familietraditioner og boligformer.
<i>Indbold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opbygning af ordforråd til brug i enkle dialoger om emner fra dagliglivet • Korte dagligdags tekster • Grammatiske regler om substantivers ental og flertal samt verbernes former i nutid og datid • Korte skriftlige beskrivelser af dagligdags emner • Udtale og ordforråd • Grundlæggende viden om levevilkår i ét eller flere engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Det computerbaserede træningsprogram <i>Billedordbogen</i> fra Orfeus https://materialehylden.emu.dk/skolepro_web/online_beskrivelser/billedordbog/laerervejledning.pdf Billedmateriale fra internettet, aviser og blade eller egne fotos. Billeder og artikler om britiske hjem. Ugeblade er velegnede til at få kursisten til at fortælle om og beskrive personer. Vigtigst er dog kursisten selv. Brug egne familiehistorier og beskrivelser af hjem. Håndgribeligt materiale eksempelvis er legetøjsfamilier velegnede til at illudere fantasifamilier. Vendespil, hvor glose og billede danner par, for eksempel billedet af en stol og kortet med ordet 'chair'.</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Eksemplet her er tænkt som et opstartsforløb. Kursisten har ofte ikke anvendt engelsk i en længere periode før kursusstart, og det er derfor en god ide at hente og aktivere kursistens allerede indlærte viden frem. En forholdsvis langsom opstart på basis giver kursisten en større sikkerhed og selvtillid, som er en forudsætning for at nå de opstillede faglige mål.</p>

	<p>Kursistens sprog kan blandt andet aktiveres gennem leg, og læreren deltager i rollespillene.</p> <p>For ikke at træde privatsfæren for nær kan fantasifamilier bruges til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beskrive de enkelte medlemmer • kommunikere fra en familie til en anden • spørge ind til familien. <p>Kursisten har brug for at gentage og opsummere. Det er især på basisniveau vigtigt at få opbygget et godt klasesamvær, hvor alle tør sige noget på engelsk, og hvor der er mulighed for mange gentagelser.</p> <p>En måde at få alle i tale på er domino-spørgsmål, hvor det samme spørgsmål gentages fra kursist til kursist. En lille gloseliste skrives, efterhånden som behovet dukker op. En sådan dominorunde bevirker, at alle får sagt noget, nye ord gentages, og kursisten får den oplevelse, at man også kan lære noget ved at lytte til de andre i lokalet.</p> <p>Teksterne læses højt, der trænes hermed i udtale, og centrale ord for emnet oplistes. Relevant grammatik uddrages fra teksterne og kan suppleres med yderligere øvelsesmateriale.</p> <p>Billedmaterialet kan benyttes til opslag i ordbog efterfulgt af oplistning. Opgaven kan for eksempel lyde: Tøm billedet for navneord.</p> <p>Gloseindlæring: Et andet middel til at opsamle et basalt ordforråd er at bruge den computerbaserede billedordbog. Her kan den enkelte kursist gentage efter individuelle behov.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Læreren præsenterer sig selv og sin familie, og kursisterne gør det samme to og to. Der kan skrives et kort oplæg, som herefter læses op for medkursisten. Aktiviteten kan udvides til, at medkursisten tager noter og genfortæller til en tredje kursist. Læreren taler med kursisterne om, hvilke gloser de eventuelt manglede og især om, hvilke de nu har inddraget i deres aktive sprog.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

Basis Eksempel 2	Customs and traditions
<i>Omfang</i>	Ca. 20 timer
<i>Faglige mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • får opbygget et ordforråd omkring dagliglivet • skal kunne fortælle om egen familie og dagligdag • skal kunne indgå i en enkel samtale om egne familietraditioner • kan skrive enkle beskrivelser af kalenderåret • får viden om engelsksprogede traditioner og mærkedage.
<i>Indhold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opbygning af ordforråd til brug i enkle dialoger om årets gang • Korte, dagligdags tekster • Grammatiske regler om verbernes former i nutid og datid • Korte, skriftlige beskrivelser af mærkedage • Udtale og ordforråd • Grundlæggende viden om traditioner i ét eller flere engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestoffet kan evt. bearbejdes ud fra: Halloween http://www.halloween.com/ Thanksgiving: http://holidays.kaboose.com/thanksgiving/ og historien bag: http://www.history.com/minisites/thanksgiving Amerikanske traditioner: http://www.americanfamilytraditions.com/traditions_customs_rituals.htm Britiske traditioner: http://www.woodlands-junior.kent.sch.uk/customs/ Around the world wedding ceremonies and traditions http://www.worldweddingtraditions.com/.</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: Tekster om danske traditioner.</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Valg af tradition bør afhænge af årstiden, mens nationaldage er et emne, som kan strække sig over hele året.</p> <p>Læreren fortæller i et enkelt sprog om for eksempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bonfire Night, og kursisterne finder i grupper eller par materiale på nettet • den amerikanske Independence Day, og beder kursisten fortælle om,

	<p>hvilke traditioner han/hun kender, som er forbundet med fyrværkeri. Der opfordres evt. til at medbringe egne fotos af bålfester.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thanksgiving, som er velkendt fra mange amerikanske film. Herefter laver alle i fællesskab en oplistning af relevante gloser ud oplægget. <p>Kursisterne søger herefter på internettet efter madopskrifter til en traditionel 'Thanksgiving Dinner' eller efter den historiske baggrund for festen.</p> <p>Alle kursister finder og fremlægger oplysninger om de valgte, traditionsrige dage. Kursister med forskellig kulturel baggrund kan opmuntres til at fortælle om deres traditioner ved hjælp af musik, mad og et kort, engelsk oplæg. Et sådant internationalt forløb udvider kursistens horisont og kan være med til at skabe en god stemning på holdet.</p> <p>Traditioner er oplagte til forklaring af simpel nutid og datid i forbindelse med 'every year-udtryk'.</p> <p>Ønskes yderligere arbejde med traditioner, kan 'Wedding traditions' anbefales. Den almene interesse for dette emne overskygger ofte sværhedsgraden af det tilgængelige materiale. Lad derfor kursisten finde billeder, som han/hun fortæller ud fra.</p> <p>Emnet kan udvides til at omhandle 'Food'. Igen kan det simplificeres ved hjælp af billeder og endnu bedre eksempelvis ved smagsprøver.</p> <p>Emnet kan afsluttes med et fælles frembragt festmåltid, hvortil kursisterne har skrevet opskrifter på engelsk.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Samtale om den indsigt, emnet har givet om forskellige kulturers mærkedage og ritualer. Hvad var overraskende, nyt eller velkendt?</p> <p>Oplistning af eller quiz med engelske udtryk, som er blevet brugt under dette emne. Her tænkes på elementære gloser som ugedage, måneder, årstider og datoer, navne på behandlede mærkedage, madvarer og årstal.</p> <p>Det skriftlige produkt i form af opskrifter evalueres.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

Basis Eksempel 3	Teaching grammar Kan fint indgå i emneforløb, forløbet skal ses som eksempel på, hvordan grammatikundervisning kan hænge tæt sammen med tekstlæsning, og niveauet kan varieres gennem tekstvalg og grammatiske fokusområder.
Omfang	2 -4 lektioner
Faglige mål	<p>Forløbets mål er, at kursisten kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i korte beskrivelser og meddelelser. • tale og skrive engelsk på et enkelt niveau. <p>Overordnet læringsmål for kursisten er at få kendskab til de uregelmæssige udsagnsord. Kursisten skal blive i stand til at identificere udsagnsordet i en sætning, bestemme tiden, være bevidst om og kunne beskrive forskellen på regelmæssige og uregelmæssige udsagnsords bøjninger samt forstå udsagnsordenes funktion generelt.</p> <p>Læringsmål for forløbet: Kursisten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan afskrive korte sætninger fra tavlen • kan identificere verbet i en sætning/tekst • kan identificere verbets tid • kan beskrive forskellen mellem regelmæssige og uregelmæssige verber • kan ændre fra nutid til datid og vice versa • kan stave kendte ord/verber, som de har set og hørt i sange og filmklip • forstå verbets funktion i en tekst • kan selv skrive korte sætninger om handlingen i en kortfilm både i nutid og datid.
Indhold	<p>Forløbet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elementer af det engelske sprogs centrale grammatik, herunder centrale grammatiske regler om især ordklasser, substantivers ental og flertal samt verbernes former i nutid og datid.
Materialer	<p>Der læses overskuelige tekster inden for emner, hvis indhold ligger tæt op ad kursistens egen dagligdag og interesser. Teksterne kan med fordel understøttes af lyd, billeder og opgaver.</p> <p>Sange fx Runaway Train Videoklip fx irregular verbs rap Kortfilm fx The Black Hole, The Desk – søg på YouTube</p>
Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser	<p>I dette forløb er der fokus på, at kursisterne skal opleve og arbejde med grammatikken i sammenhæng med tekster, og ikke som isolerede grammatikøvelser. Der er forud for dette forløb arbejdet med de regelmæssige verber og kursisterne skal arbejde videre på den viden. Forløbet inddrager induktive elementer, hvor nysgerrighed og forforståelse aktiveres.</p> <p>Førfasen: Kursisterne sproglige og kulturelle ressourcer aktiveres og reaktiveres Emnet og læringsmålene introduceres. Kursisterne reflekterer over, hvor de befinder sig i forhold til læringsmålene: styrker og svagheder. Der er arbejdet med regelmæssige verber forud for forløbet, og kursisterne kender til datid på dansk, hvilket fungerer som sammenligningsgrundlag fx finde-fandt, find-found.</p> <p>Seks sætninger i datid skrives på tavlen, kursisterne skriver med (6 sætninger fra en artikel,</p>

de møder i efterfasen: her fra *The Burglar's Friend*, New Headway, Oxford)

He heard a noise

Russell showed them the house

They woke him

They asked him nicely

The police gave him the money

The guest arrived too late

Verberne lokaliseres. Kursisterne skal beskrive tiden (datid).

Hvad har verberne til fælles, og hvad adskiller dem?

Hvad sker der med de uregelmæssige verber?

Kursisterne noterer svarene ved de nedskrevne sætninger.

Rap

Klip på YouTube – irregular verb rap.

Klippet vises for at skabe nysgerrighed og give en forståelse af, at de uregelmæssige udsagnsord har en fast form, som kan slås op. Holdet kan evt. selv forsøge sig med at rappe over udvalgte ord.

Lyt til/arbejd med en sang i datid (Runaway train)

Før sang: ordforråd – jumbled words – gæt ordet og slå det op – viden om uregelmæssige verber inddrages. Ord materialet er verber samt ord, der siger noget om sangens emne/budskab:

Runaway train: train, runaway, smile, weep, call, run, back, pain.

Under sang: Lyt til sangen – samtal om emnet til din nabo. Teksten udleveres, og der lyttes til sangen endnu engang.

Efter sang: Find verberne – ændr tid, så bøjningerne bliver synlige – vurder, om det er regelmæssige eller uregelmæssige

Lyt til sangen igen imens udfyldes cloze test af sangen – på den måde øves ordene fra før-øvelsen igen – nu også stavemåde.

Ordene kan evt. trænes ved at oprette en Wordsearch på Puzzlefast.com.

Kortfilm: The Black Hole vises, og der skrives derefter en fælles tekst i datid om handlingen (referat/beskrivelse)

Før film: ordforråd – titlen *The Black Hole* – hvad betyder det, og hvad handler filmen mon om?

Ord om filmens handling oversættes – er vi blevet klogere på handlingen/emnet i filmen?

Copy machine, candy, safe, man, surprised, money.

Lav en wordsearch på Puzzlefast.com.

Under filmen – filmen ses, og kursisterne kan evt. tage noter undervejs.

Efter filmen: vi ser på ordene fra føraktiviteten – skal/kan de bruges i vores beskrivelse af filmen?

Ord materialet repeteres herved og sættes i en sammenhæng sætning for sætning. Der arbejdes med fællesskrivning, hvor læreren skriver med på Smartboard eller projektor ud fra kursisternes bidrag. Verberne lokaliseres undervejs, og i fællesskab er der fokus på, om de er i datid, og der diskuteres, om der er tale om regelmæssige eller uregelmæssige verber.

Formativ evaluering: Opsummeringskort:

Hvad bruger vi verber til?

Giv eksempel på 3 regelmæssige verber og 3 uregelmæssige verber i datid

	<p>Pararbejde: De ser selv en kortfilm fx The Desk og skriver en kort tekst om denne, hvor de opsummerer handlingen. Før filmen: ord fra filmen oversættes – to og to taler de om, hvad de forventer at se i filmen. Under filmen: kursisterne noterer undervejs og skriver mindst 3 vigtige ord. Efter filmen: de skriver korte sætninger om filmen, hvor uregelmæssige verber inddrages – oversigt udleveres. De læser op to og to. Og efterfølgende oversætter de i fællesskab udvalgte verber til nutid.</p> <p>Nonfiktion: En kort artikel udleveres fx en nyhed The Burglar's friend eller en nyhed fra Breakingnewsenglish.com. Kursisterne finder verberne i datid og bøjer dem i nutid. Hvad gør det ved teksten? Og hvad skal man være opmærksom på, når man skal danne nutid?</p>																												
<p><i>Evaluering</i></p>	<p>Evalueringsskema</p> <table border="1" data-bbox="379 786 1366 1361"> <tr> <td>Jeg kan afskrive korte sætninger fra tavlen.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jeg kan identificere verbet i en sætning/tekst</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jeg kan identificere verbets tid</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jeg kan ændre fra nutid til datid og vice versa</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jeg kender og kan beskrive forskellen på regelmæssige og uregelmæssige verber</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jeg kan selv skrive korte sætninger om handlingen i en kortfilm både i nutid og datid bl.a. vha. grammatisk oversigt</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jeg kan stave kendte ord/verber, som jeg har set og hørt i sange og filmklip</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Kursisten udfylder, og lærer og kursist taler efterfølgende om resultatet og kursistens styrker og svagheder.</p>	Jeg kan afskrive korte sætninger fra tavlen.				Jeg kan identificere verbet i en sætning/tekst				Jeg kan identificere verbets tid				Jeg kan ændre fra nutid til datid og vice versa				Jeg kender og kan beskrive forskellen på regelmæssige og uregelmæssige verber				Jeg kan selv skrive korte sætninger om handlingen i en kortfilm både i nutid og datid bl.a. vha. grammatisk oversigt				Jeg kan stave kendte ord/verber, som jeg har set og hørt i sange og filmklip			
Jeg kan afskrive korte sætninger fra tavlen.																													
Jeg kan identificere verbet i en sætning/tekst																													
Jeg kan identificere verbets tid																													
Jeg kan ændre fra nutid til datid og vice versa																													
Jeg kender og kan beskrive forskellen på regelmæssige og uregelmæssige verber																													
Jeg kan selv skrive korte sætninger om handlingen i en kortfilm både i nutid og datid bl.a. vha. grammatisk oversigt																													
Jeg kan stave kendte ord/verber, som jeg har set og hørt i sange og filmklip																													

5.2 Engelsk niveau G

Niveau G Eksempel 1	London
<i>Omfang</i>	Ca. 20 timer
<i>Faglige mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udtrykke sig mundtligt på et enkelt og forståeligt engelsk • præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog • udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog • anvende it i forbindelse med informationssøgning og kommunikation • anvende en grundviden om kultur- og samfundsforhold i Storbritannien • genkende og tale om forskelle og ligheder mellem kultur i Storbritannien og i Danmark.
<i>Indbold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det engelske sprogs centrale grammatik • Udtale og ordforråd • Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om almene emner • Viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestoffet kan evt. bearbejdes ud fra: www.londontown.com <i>Now You Are Talking</i>, Torben L. Christensen, systime <i>Destination England</i>, Louise Otzen, Sophia Rasmussen, Gyldendal <i>In and around London</i>, Amanda Parsons, Black Cat Publishing <i>Passport to Great Britain</i>, Joanne Jensen & Rebecca Richmond, alinea <i>That's the Way</i>, Benedikte Herold Jensen, systime www.LondonTown.com www.emu.dk.</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: En film, der handler om eller foregår i London Understøttende artikler.</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Emnet indledes med en samtale ud fra kursisternes viden om London, og der opbygges ordforråd omkring emnet ved oplistning.</p> <p>Kursisterne samtaler herefter i grupper om, hvad de på forhånd ved om seværdigheder i London. Dernæst kan der læses en eller flere tekster om London og besvares spørgsmål i grupper om de allerede kendte seværdigheder.</p> <p>De første spørgsmål kan være tekstnære og arbejde med tekstforståelse, hvor-</p>

	<p>efter en række åbne spørgsmål med forbindelse til teksten kan bearbejdes.</p> <p>Tekstarbejdet afsluttes med en klassesamtale om, hvad kursisterne fandt underligt, sjovt, interessant eller overraskende i teksten.</p> <p>De væsentligste gloser fra teksten repeteres i senere opgaver omkring emnet.</p> <p>Læreren udleverer en række nøgleord fra tekster om London. Kursisten fortæller så meget på engelsk, han/hun kan om nøgleordene.</p> <p>Herefter læses udvalgte tekster, og hver kursist udarbejder '3 good questions' til brug i grupper.</p> <p>Der arbejdes evt. med grammatiske emner, som teksterne lægger op til.</p> <p>Som supplement til tekstlæsningen kan arbejdes med begrebet 'den varme stol'. Parvist forbereder kursisterne et interview med en person fra teksten. Derefter interviewer de en tredje person i 'den varme stol', som forsøger at besvare alle spørgsmål.</p> <p>Kursisterne kan skrive et postkort hjem fra London til deres familie på basis af de læste tekster. Det skriftlige arbejde rettes af læreren, som for hver enkelt kursist fastlægger, hvilke fejltyper der er brug for at arbejde med.</p> <p>Hjemmesider kan anvendes til informationsøgning. Læreren har i forvejen udarbejdet en række spørgsmål af forskellig sværhedsgrad til de udvalgte seværdigheder.</p> <p>Hver kursist vælger nu en seværdighed, som han/hun gerne vil studere nærmere via hjemmesider, og holder derefter et oplæg på klassen. Der arbejdes for eksempel med nøgleord, scanning, skimning og andre faglige læseteknikker.</p> <p>Som supplerende stof kan en film, der foregår i eller handler om London vises. Filmen perspektiverer det læste stof og kan understøttes af samtalebilleder eller relevante artikler evt. på dansk, hvis ikke det er muligt at finde stof på engelsk af passende sværhedsgrad.</p> <p>Herefter kan vælges tekster, hvor der kan arbejdes med sædvaner, skikke og kulturelle forhold i det engelske samfund. Der kan drages samfundsmæssige paralleller til danske forhold.</p> <p>På nettet kan findes adskillige former for 'armchair travels', hvor kursisterne skal besvare en række spørgsmål ud fra forskellige hjemmesider. Et af emnerne er 'A weekend in London'.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Den enkelte kursists foredrag evalueres mundtligt af medkursister og lærer.</p> <p>I slutningen af forløbet evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning af undervisningen set i forhold til de faglige mål. Man kan for eksempel have fokus på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har undervisningen medvirket til, at kursisten nu kan genkende og tale om kulturelle forskelle og ligheder i Storbritannien og Danmark? • Har der været tilstrækkelig tid til informationsøgning på internettet? • Hvordan var det, at skulle præsentere det forberedte emne?

	• Hvordan har kursisten det med også at arbejde skriftligt?• Kursisternes stærke og svage sider evalueres.

I et emne, hvor der arbejdes med kultur- og samfundsforhold som ovennævnte, vil det være naturligt at arbejde med 'udviklingsspiralen', som et hensigtsmæssigt værktøj til konkretisering af målene.

Niveau G Eksempel 2	Towards a greener environment
<i>Omfang</i>	Ca. 10 timer
<i>Faglige mål</i>	Emnets mål er, at kursisten skal kunne: <ul style="list-style-type: none"> • tale i et enkelt sprog om almene og samfundsmæssige forhold på engelsk • præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog • læse og forstå tekster i dagligdagssprog inden for kendte emner • udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog • genkende og tale om forskelle og ligheder mellem engelsksprogede kulturer og egen kultur.
<i>Indhold</i>	Emnet inddrager følgende kernestof: <ul style="list-style-type: none"> • Udtale og ordforråd • Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om almene emner • Viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne: <p>Kernestof kan evt. bearbejdes ud fra: <i>A New Waterloo: The Toilet That Saves Water</i> – artikel <i>On the Rails Again?</i> – artikel <i>Live Earth</i> – artikel</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: https://www.epa.gov/ En film velegnet til emnet <i>When you gonna learn</i>, Jamiroquai – sang – søg på azylyrics.com og YouTube</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	Emnet er valgt, fordi det er aktuelt og dermed også umiddelbart tilgængeligt for kursisten. Miljøbevidsthed er noget kursisten kender fra bl.a. medierne, og det kan let relateres til egen hverdag. <p>Arbejdet med emnet kan tage udgangspunkt i følgende arbejdsformer: Pre-reading tasks: Emnet kan tage udgangspunkt i en velegnet sang og i hvilke associationer, kursisten har til sangens titel og indhold. Brainstorm om emnet, ordforrådsøvelser ud fra billedmateriale osv. Do you care about the environment? How? Why? Why not?</p> <p>Webquest på velegnet website, gerne for børn, som på en meget enkel og over-</p>

	<p>skuelig måde leder kursisten rundt i forskellige miljømæssige problemstillinger. Læreren forbereder et spørgeark, som kursisten skal udfylde ved at klikke rundt på sitet. Afslutningsvis gennemgås det udfyldte spørgeark, og svarene sammenlignes.</p> <p>Reading comprehension tasks: Teksterne kan bearbejdes ud fra lærerens 'questions on the text', som fungerer som både læseforståelsesspørgsmål og som udgangspunkt for debat omkring forskellige emner og vinkler i teksterne.</p> <p>Reading and listening tasks: Mange tekster er også tilgængelige som audiotekster. Det vil derfor være oplagt at arbejde med forståelsesopgaver også i forbindelse med audiotekster. Kursisten kan evt. øve sig i at lytte efter svarene på 'questions on the text'.</p> <p>Vocabulary exercises: Der kan i forbindelse med tekstarbejdet oplistes et centralt emneordforråd, som kursisterne parvis bruger som glosetræningsøvelse, ligesom der kan udarbejdes diverse 'worksheets', som beskæftiger sig med centrale grammatiske områder.</p> <p>Som supplerende stof kan vises en velegnet film, som lægger op til debat om større miljøbevidsthed, og som kan uddybe og perspektivere emnet.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Emnearbejdet afsluttes ved, at kursisterne, enten i grupper, par eller enkeltvis udarbejder et produkt, hvor de illustrerer i tekst og billeder, hvad de kan/vil gøre i deres dagligdag for at være mere miljøbevidste.</p> <p>Produkterne præsenteres på engelsk for alle kursister, og læreren evaluerer hvert produkt individuelt i en kort samtale med den enkelte kursist/gruppe.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

5.3 Engelsk niveau F

<i>Niveau F, E og D</i>	<p>Læsestrategi og ordforrådstræning</p> <p>Kan kombineres med emneforløb og varieres niveaumæssigt, dette forløb hænger sammen med "Homelessness".</p>
<i>Omfang</i>	<p>Bruges løbende i forbindelse med tekstlæsning.</p>
<i>Faglige mål</i>	<p>Formålet med forløbet er, at kursisten skal kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner • kommentere og uddybe synspunkter og holdninger • formulere synspunkter og argumenter <p>Overordnet læringsmål for kursisten er at blive bedre til at huske det læste gennem fokus på ordforråd og videndeling. De skal kunne gøre rede for det læste, kunne kommentere på teksten og for endelig selv at kunne formulere synspunkter og argumenter. Kursisten skal kende til og forstå gradforskellen i at redegøre, kommentere og formulere synspunkter og argumenter.</p> <p>Læringsmål for forløbet: Kursisten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bruge gættestrategier for at forstå hovedindholdet i en tekst • kan gengive det væsentlige i en tekst – start, midte og slutning • kan nævne én ting, der gjorde indtryk, for at fastholde det læste • kan kommentere det læste ved hjælp af personlige tilkendegivelser • kan udtrykke synspunkter ved hjælp af argumentord som because, therefore og for that reason • kan forstå forskellen på at redegøre, kommentere og formulere synspunkter og argumenter.
<i>Indhold</i>	<p>Forløbet inddrager følgende kernestof:</p> <p>Ordforråd</p> <p>Kommunikationsstrategier.</p>
<i>Materialer</i>	<p>Krav til tekster: De er til at overskue (1-2 ns.) og har et handlingsindhold, som gør det muligt for kursisterne at referere og formulere synspunkter.</p> <p>Følgende materialer er eksempler, mange andre kan også bruges:</p> <p>Real Life Stories fra for eksempel Centrepoint, St. Mungo's og Crisis (alle tre er Charity Organisations i London).</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Forløbet fokuserer på, hvordan kursisterne kan lære at huske det læste og bruge hinanden som læringsressource. Der kan med fordel opstilles differentierede læringsmål alt efter kursisternes udgangspunkt. Fx at kende til, gengive, forstå, forklare, gøre rede for, kommentere, formulere synspunkter, argumentere.</p>

Robert´s Story:

Teksten er læst hjemme fra, læreren har på forhånd understreget potentielle svære ord og bedt kursisterne om at slå dem op, men ikke alle kan huske handlingen, eller betydningen af de ord, de slog op.

Der dannes par ud fra en, der havde forstået (og skrevet ned), og en der ikke havde forstået eller kan huske teksten. Formål med pararbejdet er at sikre, at alle kan gengive tekstens forløb: start, midte og slutning. Der arbejdes også på ordniveau. En krydsord med svære ord fra teksten (<http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/CrissCrossSetupForm.asp>) træner kursisterne i at huske og forstå ordene. Efterfølgende arbejdes der ud fra en række spørgsmål til teksten, og kursisterne, som stadig arbejder i par, bruger ordene fra teksten og synonymmer til at besvare spørgsmålene.

Fremgangsmåden gentages på de næste par tekster, således at alle får læst og forstået det læste – både den overordnede handling og på ordniveau.

Ny tekst udleveres: Real Life Story fx Lloyd´s Story

Denne gang er der ikke understreget ord i teksten, kursisterne skal selv lokalisere svære ord, bruge gættestrategier ud fra sammenhængen og slå ord op. Kursisterne sammenligner de ord, de har gættet, og de ord, de havde slået op med sidemandens. Dernæst får de udleveret et arbejdsark med en række danske sætninger, som er direkte oversættelser af engelske sætninger fra teksten. Ved at søge i teksten får de på den måde større kendskab til indholdet og får repeteret de svære ord.

Denne gang skal kursisterne kommentere det læste. De fleste kursister kender til kommentatorer i sportsverdenen, og man kan sige, når man skal kommentere en tekst, så skal man både referere og udtrykke personlig mening/forklare emnet. Fx hvad der skete i teksten, og hvordan det virkede på læseren, hvad er din holdning til det? Kursisterne skriver deres bud på kommentarer på en fælles opslagstavle fx Padlet, og i klassen diskuteres de indkomne kommentarer.

Næste skridt er at formulere synspunkter og argumentere for en holdning. Der kan fint tages udgangspunkt i de indkomne kommentarer, som ofte vil indeholde et synspunkt, som skal begrundes i klare argumenter. Kursisterne får – i par eller grupper - udleveret en kommentar fra den fælles Padlet, som de skal formulere som et synspunkt (standpunkt: det mener jeg!) og komme med tre gode begrundelser. Krav: der skal bruges 3 forskellige argumentord: Because, therefore og for that reason. Øvelsen kan laves mundtligt eller skriftligt.

Man kan efterfølgende udnævne et team for og et team imod en konkret sag fx bedre vilkår for de hjemløse. Her kan nyheder og blogs fra de nævnte hjemmesider bruges.

Til at træne argumentation kan der hentes inspiration:

<http://learnenglishteens.britishcouncil.org/skills/writing-skills-practice/and-against-essay>

Idekatalog: Vælg fra viften**Forstå/forklare**

- Glosetræning: Skriv stikord på et kort. Husk, at ordlister dør – de er statiske. Ord på små kort er levende – du smider dem ud efterhånden, som du kan dem, og laver nye hele tiden.
- Uddel en side med tillægsord. Lad kursisterne vælge de tre ord, der passer

	<p>på teksten, og lad dem derefter diskutere, hvorfor de valgte, som de gjorde (2 og 2 eller 3 og 3).</p> <p>Redegøre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Man kunne dele klassen ind i grupper på 3 personer og lade en kursist redegøre for indholdet i begyndelsen af teksten – en anden tager det i midten, og en tredje redegør for slutningen. • Man kunne lade hver kursist redegøre for ét punkt i teksten, der er vigtigt for kursisten. <p>Kommentere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Man kunne bede kursisterne fortælle om noget, de godt kunne lide i teksten – og sige hvorfor. • Spørg sidemakkeren: Hvad kunne du lide? <p>Formulere synspunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • For at få kursisterne til at formulere synspunkter, kunne man opfordre dem til at bruge følgende fraser, når de snakker: I like, I don't like, I agree with, I don't agree with, in my opinion osv. • Lær kursisterne, at når deres makker kommer med et synspunkt, er det ofte passende at spørge "why?" (f.eks. "I don't like dogs" ... Why? "Because ... og her bliver kursisten så "tvunget til at forklare nærmere". På den måde kommer kursisterne også til at fungere som "lærere", og samtalen går ikke i stå efter 5 sekunder! <p>Argumentere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Giv kursisterne nogle ord/fraser, som de kan bruge til at argumentere med. • Præsenter et dilemma for kursisterne, og bed dem om at argumentere for deres synspunkter. Differentieringsmulighed: Nogle kursister beder man om at komme med ét argument for eller imod, andre skal komme med mindst tre.
<i>Evaluering</i>	<p>Opsummeringskort:</p> <p>Hvordan kan jeg blive bedre til at huske, det jeg læser?</p> <p>Hvad er forskellen på at redegøre og kommentere?</p> <p>Hvad er vigtigt, når man skal udtrykke holdninger og argumentere herfor?</p>

Niveau F Eksempel 1	Homelessness
<i>Omfang</i>	Ca. 20 timer
<i>Faglige mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forstå talt engelsk i almindelige situationer fra dagligdag og samfundsliv • udtrykke sig mundtligt i et enkelt og sammenhængende sprog, som muliggør samtale om kendte emner • formulere synspunkter og argumenter • læse og forstå tekster i dagligdags sprog inden for kendte emner • redegøre for indhold og synspunkter vedrørende almindeligt kendte emner • præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog • vælge lytte-, tale- og læsestrategier i forhold til teksttype, situation og formål • anvende it i forbindelse med informationsøgning og kommunikation.
<i>Indhold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det engelske sprogs centrale grammatik • Ordforråd • Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster om almene emner • Viden om samfundsforhold i engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestoffet kan evt. bearbejdes ud fra: http://iteslj.org/questions/poverty.html www.centrepoin.org.uk www.mungos.org/homelessness/ <i>That's The Way</i>, Benedikte Herold Jensen, systime <i>Even More True Stories</i>, Sandra Heyer, Longman Blue Cat, Engelsk for 9., Aase Brinck-Hansen m.fl., Gyldendal <i>On the Street in New York and London</i> <i>Every Face tells a Story</i>, Lisbeth Johansen, systime www.youtube.com www.bigissue.com eller et eksemplar af bladet <i>The Big Issue</i>.</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: Billedmateriale om hjemløse Streets of London, Ralph McTell – sang En film velegnet til emnet.</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	Læreren præsenterer billedeksempler på hjemløse og samtal ud fra billederne. Opbygning af et ordforråd omkring emnet.

Billederne er fra Colourbox.com

Ud fra eksempelvis hjemmesiden <http://iteslj.org/questions/poverty.html> kan kursisterne arbejde parvis med 'conversation questions', som udvider ordforråd. Kursisten kan herudfra formulere synspunkter og argumenter.

En tekst om hjemløse læses, og der udarbejdes en gloseliste. Tekster med tilhørende 'comprehension tasks', 'discussion tasks' og 'vocabulary tasks', styrker kursistens forståelse for teksten. Der kan evt. arbejdes grammatisk ud fra oplagte eksempler i teksten.

Vælg eksempelvis en tekst, der lægger op til vandrehistorier. Herefter kan kursisten skrive en opdigtet 'urban legend', som læreren læser igennem og kommenterer, så kursisten bliver opmærksom på, hvor hans/hendes indsatsområde bør være på det skriftlige område. Endvidere fortæller kursisterne hinanden deres 'urban legends' i grupper.

På mange hjemmesider kan audiotekster anvendes som lytteøvelser, hvorfra hovedpunkter udtrages.

Der findes desuden en lang række tekster om samfundsforhold i USA, sociale uligheder osv., som kan anvendes til at drage sammenligninger til øvrige, læste tekster og til kursistens egne levevilkår.

En eller flere case-stories kan læses og bearbejdes for at få et indblik i, hvordan hjemløse lever deres liv, og hvordan de kan hjælpes af 'charity organizations'. Emnet 'charity' bearbejdet generelt og kursisterne opfordres til at udtrykke holdninger og argumenter til emnet. Der arbejdes med pre- og postreading.

Endvidere kan materiale fra hjemmesider inddrages.

Læreren udarbejder en enkel 'webquest' omkring emnet 'History of homelessness'. Formålet er både at få et indblik i emnet, men også at lære at scanne en tekst med henblik på at søge bestemte informationer.

Ud fra hjemmesiderne kan der arbejdes med 'Facts about homelessness', for eksempel 'Why do people become homeless?' eller 'Homelessness statistics' for at åbne kursisternes øjne for fakta om engelske samfundsforhold og specielt Londons hjemløse. Fra teksterne udtrages ord og vendinger, som kursisten kan forklare eller omskrive på engelsk.

På flere hjemmesider findes desuden videoklip om hjemløse. Korte videosekvenser er velegnede som lytteøvelser, der kan opfølges af spørgsmål. Endvidere kan sange anvendes som lytteøvelse suppleret af evt. billeder af hjemløse i London.

	<p>Sanges indhold kan gennemgås, og der kan arbejdes med begyndende tekstforståelse i form af personkarakteristik samt forfatterens holdning til problemet.</p> <p>Der kan herefter vælges at læse skønlitterære tekster, hvor det vil være oplagt at tale om personkarakteristik og om forskellen på disse tekster og de faglitterære tekster, kursisterne hidtil har beskæftiget sig med. Endvidere kan kursisterne gå på internettet og søge yderligere oplysninger om forfattere og bøger.</p> <p>Der kan læses tekster om hjemløse i andre engelsktalende lande, for eksempel Indien som kontrast til de øvrige tekster, der har haft hovedvægt på New York og London. Udover det samfundsfaglige aspekt arbejdes med forståelse af tekster og med ordforrådsøvelser.</p> <p>Der kan læses skønlitterære tekster om hjemløse, hvortil kursisterne hver laver 'three good questions'. Det kan være tekster, hvor der indgår kriminalitet over for den hjemløse eller begået af hjemløse.</p> <p>'Den varme stol': Kursisterne forbereder sig til at kunne spille dommer eller anklaget.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>I slutningen af forløbet evalueres undervisningen mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p> <p>Der arbejdes endvidere med hverdagevaluering. Den indlagte 'webquest' kan evalueres enten af kursisten selv, af læreren eller af en medkursist.</p>

Niveau F Eksempel 2	The indigenous people of Australia
Omfang	Ca. 20 lektioner
Mål	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forstå talt engelsk i almindelige situationer fra dagligdag og samfundsliv • udtrykke sig mundtligt i et enkelt og sammenhængende sprog, som muliggør samtale om kendte emner • læse og forstå tekster i dagligdagssprog inden for kendte emner • præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog • udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog i sammenhæng med et kendt emne.
Indhold	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forskellige typer fiktive samt nonfiktive tekster om almene og samfundsmæssige emner • Kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande • Udtale og ordforråd • Kommunikationsstrategier i almene kommunikationssituationer. <p>Emner og problemstillinger, der inddrages:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Australian history and culture • Indigenous people • Minorities • Assimilation versus integration.
Materialer	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestof kan evt. bearbejdes ud fra: Introducing Australia – just the facts – læreroplæg <i>Introduction to indigenous people of Australia</i> http://www.dreamtime.net.au/indigenous/index.cfm <i>Aboriginal narrative: Stories of the Dreaming: Creation Story</i> http://www.dreamtime.net.au/dreamtime.net.au/creation/text.htm <i>The Stolen Generation of Aboriginal Children</i> http://www.aboriginalartonline.com/culture/stolen.php Prime Minister Kevin Rudd: “<i>Apology to the Indigenous Australians</i>”, Wikipedia <i>Leaping the fence of Australia's past: Review of Rabbit-Proof Fence</i> http://www.iofilm.co.uk/feats/interviews/r/rabbit_proof_fence_2002.shtml http://global-citizen.wikispaces.com/Rabbit+Proof+Fence</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: www.youtube.com : <i>Kevin Rudd Apology Speech</i> (13-2-2008) www.youtube.com : <i>Lost generation: We were stolen</i> - video Film velegnet til emnet.</p>

<p><i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i></p>	<p>Emnet indledes med en brainstorm ud fra allerede kendt viden om Australien, for eksempel 'food/drink, famous people, animals, sports' osv. Introduktionen kan understøttes af billeder, film og af lærerens oplæg.</p> <p>Kursisten læser introducerende tekster om Australien og laver i grupper tekstforståelsesspørgsmål til de andre grupper.</p> <p>Grupperne indhenter oplysninger fra internettet om Australien og producerer et billedmateriale evt. en collage med tilhørende, uddybende, selvproducerede tekster.</p> <p>Introduktion til emnet 'Indigenous people of Australia' kan understøttes af billeder sammenlignes med andre 'indigenous people', for eksempel grønlandere, samer eller amerikanske indianere.</p> <p>Herefter kan en tekst om de indfødte australiers skabelsesberetning læses og gennemgås. Der laves en liste over centrale elementer, begreber og ord, som skal indgå i en 'creation story'. I små grupper skrives egne 'creation stories', som læses op/fortælles for medkursister</p> <p>Tekster om overgreb mod de indfødte australiere kan dernæst læses og gennemgås i fællesskab. I små grupper kan via internettet findes svar på en række uddybende spørgsmål, som læreren har forberedt. Grupperne fremlægger deres svar. Efterfølgende opsamling og debat i fællesskab. Emnet lægger op til debat om 'assimilation versus integration'.</p> <p>En artikel eller flere om Australiens officielle undskyldning til 'the Aborigines' kan læses og danne udgangspunkt for en diskussion for eksempel med paralleller til Danmarks forhold til Grønland.</p> <p>Som supplerende stof kan en film omhandlende Australien vises og gennemgås, og kursisterne kan individuelt skrive en anmeldelse af filmen.</p>
<p><i>Evaluering</i></p>	<p>Emnearbejdet kan evalueres ved, at kursisten får ca. 5 min til at skrive 10 gloser ned, som han/hun mener, har været centrale i arbejdet med emnet. Kursisterne kan fremlægge gloserne individuelt og forklare på engelsk, hvorfor de har valgt netop disse gloser. Alle kursister kan herefter sammenligne og sammenfatte de fremlagte gloser til en fælles liste, som kan fungere som en slags fælles disposition over de emneområder, der har været centrale i arbejdet. Dispositionen kan skrives ind og gøres tilgængelig for alle kursister.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

5.4 Engelsk niveau E

Niveau E Eksempel 1	Generations / Fatherhood
<i>Omfang</i>	Ca. 15 timer
<i>Mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forstå talt engelsk om et alment emne • udtrykke sig mundtligt i et sammenhængende sprog • deltage umiddelbart i en samtale om emnet, som er nær på hverdag og hjemmeliv • blive i stand til at formulere synspunkter og argumenter. <p>Synspunkter og argumenter kommenteres og uddybes vedrørende kulturelle forskelle mellem engelsktalende lande og andre lande. Det er et mål at træne en kort, skriftlig fremstilling af et kendt delemne, For eksempel 'My Extended Family' eller 'Generation Differences in non-Western Families', 'Singles – the modern family form?' eller 'My future as a parent.' Derved oparbejdes et emnespecifikt ordforråd. Arbejdet med emnet indebærer introduktion af centrale, tekstanalytiske grundbegreber.</p>
<i>Indhold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi • Udtale og ordforråd • Engelsk som globalt kommunikationssprog • Forskellige typer nyere tekster • Centrale, tekstanalytiske grundbegreber • Væsentlige kultur- og samfundsmæssige forhold i engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestof kan evt. bearbejdes ud fra: <i>Father</i>, Cat Stevens – sang http://www.lyricsfreak.com/c/cat+stevens/father+son_20028183.html#</p> <p><i>Compass and Torch</i>, E. Baines http://www.eastoftheweb.com/short-stories/UBooks/CompTorc.shtml</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: Film, hvor faderrollen behandles.</p>

Billedmaterialet er fra colourbox.com

<p><i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i></p>	<p>En sang kan vælges til at give startskuddet til diskussion og sammenligning med familie- og generationsforhold i danske og ikke-vestlige familier. Sange er velegnede til at fremprovokere holdningstilkendegivelse, således at sprogproduktionen kommer i gang.</p> <p>Gruppe- og pardrøftelser kan sikre egenproduktionen af sprog. Resultater af samtalerne kan opsamles i mindmaps på tavlen, hvor notatteknik er i fokus.</p> <p>En fiktiv tekst udvælges og læses. Der anvendes 'pre-reading': Hvad forestiller klassen sig, at titlen dækker over? Når den første halvdel eller hele teksten er læst, kan startes med 5 minutters 'speed-writing': Sæt blyant til papir og skriv på engelsk egne tanker om tekstens indhold, om hovedpersonens dilemma eller om en udvalgt persons situation. På den baggrund bliver det nemmere for flere at bidrage til klassesamtalen. Læreren kan overveje, om hurtigskrivningen evt. skal være på dansk. Grundlæggende tekstanalyse: person- og miljøbeskrivelse danner grundlag for lærerens spørgsmål til teksten.</p> <p>En velegnet film, som giver mulighed for at sprede fokus og perspektivere, kan vises.</p> <p>Et par billeder giver god mulighed for at beskrive, udbygge gloseforråd og diskutere forskelligheder i familier.</p> <p>Vælg for eksempel en nonfiktiv tekst om betydningen af fraværet af mænd i familier, som kan give lejlighed til at se et anderledes aspekt af familiens funktionsmåde – med mulighed for sammenligning og holdningstilkendegivelse.</p>
<p><i>Evaluering</i></p>	<p>Skriftlig evaluering: Holdet kan skrive en filmanmeldelse. Tilbage melding på anmeldelsen kan bruges til løbende evaluering.</p> <p>Kursisters tavlenoter og nøgleord til personkarakteristik kan ligeledes danne basis for evaluering. Kan gentages ved flere tekster, således at progressionen fremstår tydeligt.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

Niveau E Eksempel 2	Crime Fiction
<i>Omfang</i>	Ca. 20 timer
<i>Faglige mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå umiddelbart i en samtale om kendte emner • udtrykke sig mundtligt i et sammenhængende sprog • formulere synspunkter og argumenter • præsentere et forberedt emne ud fra et skriftligt produkt • udtrykke holdninger og viden om et alment emne i sammenhængende skriftlig form • genkende forskellige typer af tekster.
<i>Indhold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udtale og ordforråd • Forskellige nyere tekster • Tekstanalytiske grundbegreber • Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestof kan evt. bearbejdes ud fra:</p> <p><i>It's OK, Son, Everybody Does It, Ethics</i>, Kirsten Dalberg, systeme Uddrag af Edward Broadbridge og Grethe Birch, <i>Crime Fiction</i> – sagprosa om krimigenren <i>The Man Who Loved Flowers</i>, Stephen King – novelle Uddrag af <i>Great Crimes</i>, John Escot – sagprosa</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: <i>Where the Wild Roses Grow</i> www.youtube.com – sang <i>Green, Green Grass of Home</i> www.youtube.com – sang Kriminalfilm</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Emnet kan startes med at læse en tekst, hvor der arbejdes med temaet 'hverdags-kriminalitet'. Der kan lægges op til at drøfte, hvorvidt det er i orden at snyde i skat, at køre for stærkt, at snyde med forsikringer osv. De moralske dilemmaer drøftes først i grupper og derefter i plenum.</p> <p>Fra denne 'bløde' kriminalitet kan den 'hårde' kriminalitet kan introduceres ved at lytte til en sang udvalgt til emnet. Kursisterne bruger dernæst nogle minutter på hurtig-skrivning over emnet 'Crime and punishment' eller 'Crime of passion'.</p>

	<p>Herefter kan diskuteres, hvad det er ved mord, som fascinerer mange.</p> <p>Dernæst kan en eller flere korte, nonfiktive tekster om berømte forbrydelser gennem tiden læses. Dette kan danne udgangspunkt for en definition af begrebet sagprosa.</p> <p>Herefter kan læses tekster i krimigenren, som lægger op til dennes virkemidler og til det tekstanalytiske arbejde. Forskellen på sagprosa og skønlitteratur kan diskuteres på klassen med reference til de læste tekster. Dette vil være en god indføring og forberedelse til arbejdet med personkarakteristik og miljøbeskrivelse på niveau D.</p> <p>I forlængelse af arbejdet med de udvalgte tekster kan man evt. vælge at se en krimifilm, som vil kunne anvendes som en perspektivering og uddybning af emnet.</p> <p>Tekstlæsningen kan afrundes med at læse endnu en kriminovelle. Ved gennemgangen af teksten kan blandt andet arbejdes med, hvordan en god krimi kan opbygges, og der kan drages sammenligninger til de øvrige læste, fiktive tekster.</p> <p>Kursisten kan som afslutning på emnet skrive en kort krimi, indledning til krimi eller oplæg (plot) til krimi, som oplæses for alle kursister.</p> <p>Der vil være en vis grad af lærerstyring i forbindelse med arbejdet med dette emne, idet det er vigtigt at sikre, at kursisten opnår en sikker forståelse af forskellene mellem fiktion og sagprosa.</p> <p>Der kan med fordel arbejdes i par og mindre grupper, men læreren bør sørge for hyppige opsamlings i plenum.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Den mundtlige fremlæggelse/oplæsning for alle kursister træner kursisten i fremlægning og formidling på engelsk foran flere personer. De øvrige kursister kommenterer på indhold, forståelighed og formidling af oplægget.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

5.5 Engelsk niveau D

Niveau D Eksempel 1	Family – seen from a multicultural perspective
<i>Omfang</i>	15 timer
<i>Faglige mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere, kommentere og uddybe synspunkter og holdninger • anvende tekstanalytiske grundbegreber • udtrykke holdninger og viden om et emne i sammenhængende, skriftlig form • vælge hensigtsmæssige skrivestrategier og anvende viden om skriveprocessens faser • anvende ordbøger, grammatiske oversigter, stavekontrol og lignende sproglige hjælpemidler • perspektivere tekster til forhold i engelsktalende lande og til egen kultur inden for et emne.
<i>Indhold</i>	<p>Emnet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udtale og ordforråd • Forskellige typer fiktive og nonfiktive tekster • Tekstanalytiske grundbegreber • Det engelske sprogs centrale grammatik og ortografi.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestof kan evt. bearbejdes ud fra: Uddrag af <i>The Scarlet Thread</i>, Rachel Barton, fra <i>Crossroads 1</i>, systime – sagprosa <i>They Sold My Sister</i>, Ole Leteipa fra <i>Departures</i>, systime – novelle.</p> <p>De her anførte tekster lægger op til diskussion, perspektivering og sammenligning med hjemlige forhold og udfordrer og udvikler dermed netop kursisten inden for disse discipliner.</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: Film Billedmateriale Indisk musik</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Der lægges ud med en brainstorm på klassen, hvor alle ord og begreber, som kursisterne kan finde på i tilknytning til emnet 'Arranged marriages' skrives på tavlen.</p> <p>Herefter kan en novelle læses, hvorpå lærerudarbejdede, tilhørende arbejds-</p>

	<p>spørgsmål kan gennemgås. Der må i arbejdsspørgsmålene være en fin progression fra de tekstmære forståelsesspørgsmål, over analytiske spørgsmål og endelig en række perspektiverende og debatskabende spørgsmål. Temaer i teksten kan være: tvangsægteskaber, generationskløften, forældres ejerskab til deres børn samt udviklingen i form af vestlig kulturs indvirkning på traditionelle kulturer. Emnet kan udvides ved at læse nonfiktive tekster. Temaer i teksterne kan være: kvinders stilling i den indiske kultur, tvangsægteskaber, traditionen med medgift, hustruvold og problemet med etniske mindretals fastholdelse af egne, konservative traditioner og kulturmønstre.</p> <p>Kursisterne kan arbejde parvis med at indsamle oplysninger på internettet om det indiske kastesystem, om tvangsægteskaber blandt etniske minoriteter i Storbritannien og om brugen af medgift i forskellige kulturer og tider. Kursisterne kan på baggrund af de indsamlede oplysninger og billeder forberede en præsentation.</p> <p>Som afslutning på forløbet kan en egnet film vises som oplæg til en diskussion om temaerne: kvinders/pigers ret til selvbestemmelse, forældres ejerskab til deres børn samt tvangsægteskaber.</p> <p>Der kan med fordel arbejdes med skriftlige besvarelser af arbejdsspørgsmål som oplæg til en mundtlig gennemgang af disse. Fem til ti minutters skrivning lægger op til en øget refleksion og kan dermed hjælpe til at kvalificere kursisternes indlæg i en diskussion. På samme måde kan det være en fordel, at arbejdet med arbejdsspørgsmål foregår i mindre grupper, idet dette lægger op til større diskussion og giver mere taletid til den enkelte.</p> <p>Da nogle tekster behandler områder af traditionel, indisk kultur på en stærkt kritisk måde, er det vigtigt, at arbejdet med tekster tilrettelægges, så kursistens nysgerrighed i forhold til den indiske kultur styrkes, og at denne ikke blot forkastes som værende gammeldags og undertrykkende. Dette kan blandt andet ske gennem en inddragelse af billeder og musik fra den indiske kultur, som kan hjælpe til at illustrere landets og kulturens mangfoldighed.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Emnet rundes af med en kort skriftlig aflevering i form af en redegørelse og efterfølgende diskussion af fordele og ulemper ved tvangsægteskaber.</p> <p>Den skriftlige aflevering fungerer som udgangspunkt for en samtale med kursisten om dennes skriftlige standpunkt, herunder en lokalisering af områder, hvor der skal gøres en særlig indsats.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

Niveau D Eksempel 2	Outsiders and immigration
<i>Omfang</i>	Ca. 20 timer
<i>Mål</i>	<p>Emnets mål er, at kursisten skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oparbejde emnespecifikt ordforråd • bruge elementære tekstanalytiske begreber (grundlæggende genrebegreber og personkarakteristik) • erhverve en grundviden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande • blive i stand til at perspektivere tekster til forhold i engelsktalende lande og til egen kultur inden for almene emner.
<i>Indbold</i>	<p>Emnet indvandring og udvandring behandles, således at kursisterne forstår den almene og globale relevans af immigration.</p> <p>Forløbet inddrager følgende kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engelsk som globalt kommunikationssprog • Forskellige typer nyere, fiktive og nonfiktive tekster • Tekstanalytiske grundbegreber • Væsentlige kultur- og samfundsmæssige forhold i engelsktalende lande.
<i>Materialer</i>	<p>Følgende er forslag til materialer, der blandt mange andre vil kunne bruges i dette emne:</p> <p>Kernestof kan evt. bearbejdes ud fra: <i>Aline's Journey</i>, Edwige Danticat, IN K. Egebjerg, C. – novelle Ehrenreich og M. Frølund, Texting, systime <i>The New Girl</i>, Paul Auster/Marc Mitchel, IN Paul Auster – novelle <i>True Tales of American Life</i>, Faber and Faber <i>The Raft</i>, Peter Orner, IN Esther Stories, Mariner Books – novelle ftp://ftp.systime.dk/udgivelser/Texting_61610429/PDF/The_Raft.pdf <i>You can't go home again</i>, Tariq Ramadan IN Contexts fra Time, 24.12.01 – artikel.</p> <p>Supplerende stof kan evt. bearbejdes ud fra: Film velegnet til emnet <i>This Is My England</i>, Andrea Levy, The Guardian 19.2 2000 Materiale om Jamaica fra nettet (til <i>Aline's Journey</i>) http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/country_profiles/1202772.stm</p>
<i>Tilrettelæggelse og didaktiske overvejelser</i>	<p>Emnet kan påbegyndes med en fiktiv tekst om en immigrantfamilie. Holdnings-tilkendegivelse eller mulig inddragelse af egen situation er velegnet til at skabe diskussion. Tekstanalysen kan introduceres ved at karakterisere personernes adfærd, arbejde og synspunkter.</p>

	<p>Vælg herefter eksempelvis en tekst om en mobningssituation. Nærlæsning af teksten vil kaste lys på diskussion, ordforrådsarbejde og egne holdninger til 'the outsider'.</p> <p>Der kan i de fiktive tekster arbejdes med person- og miljøkarakteristik eller andre grundlæggende, tekstanalytiske delemner.</p> <p>Som supplerende stof og spredning af fokus kan vises en velegnet film evt. med understøttende tekstmateriale, som er tilgængeligt på internettet.</p> <p>Emnet kan afsluttes med en velegnet nonfiktiv tekst i form af for eksempel en artikel.</p> <p>Forslag til aktiviteter:</p> <p>Indlevelseshet-aktiviteter: If I were that girl/boy, I would..</p> <p>Giv forslag til løsning af problemerne i de læste tekster. What would you do?</p> <p>Skriv en anmeldelse af filmen</p> <p>Saml ordforrådskort til hver tekst eller på tværs af teksterne.</p> <p>Diskuter budskab i en tekst og vurder, om en anden tekst deler samme budskab.</p> <p>Fokus på tekstanalyse: What are the plot points? Learn 10 useful adjectives to characterize a girl.</p> <p>Which text is your favourite? Argue for your choice.</p> <p>Hold '2-minutes talk' for medkursister om din favorittekst.</p>
<i>Evaluering</i>	<p>Læreren kan udvælge to skriftlige produkter eller mundtlige aktiviteter, for eksempel oplæg som basis for den løbende evaluering. Visse aktiviteter kan evalueres i undervisningen, andre ved kort kommentar.</p> <p>Det vil være naturligt at prioritere tekstanalyse som genstand for evaluering, for eksempel nøgleord til person- og miljøkarakteristik.</p> <p>Undervisningen evalueres mundtligt eller skriftligt med hensyn til indhold og planlægning set i forhold til de faglige mål.</p>

Bilag 1 Forskellige lyttestrategier

Metakognitive strategier

- Planlægning: Hvad skal der lyttes efter? Hvad kender man til emnet i forvejen? Er det en top-down lytning (fokus på indholdet) eller en bottom-up (fokus på ord og sætninger)?
- Monitoring: Styring og selvkontrol under gennemførelsen. Hvordan passer indholdet med de tanker, man gjorde sig før lytningen? Hvad er vigtigt/ikke vigtigt?
- Evaluering: Arbejdsformen evalueres efter opgaveløsningen.

Kognitive strategier

- Problemløsningsstrategier: gætte, forudsige, drage slutninger osv.
- Lave resumé: oversætte ord, gentage ord, tage noter osv.
- Søge forklaring eller uddybning: relatere til personlige erfaringer eller almen viden.

Sociale/ affektive strategier

- Stille opklarende spørgsmål
- Samarbejde med andre
- Være positivt indstillet over for opgave.

Bilag 2 Forskellige læseteknikker

- Skimming, for eksempel når man danner sig overblik over en tekst
- Scanning, for eksempel når man læser en tv-oversigt eller leder efter et ord i ordbogen
- Ekstensiv læsning, for eksempel når man læser for at forstå hovedindholdet i en tekst uden væsentlig brug af ordbog
- Intensiv læsning, hvor der lægges vægt på detailforståelse af en tekst med ordbogsopslag og noter
- Gættestrategi, for eksempel når man ud fra billeder, kontekst, morfologisk beslægtede ord og almen viden giver et bud på nye ord, før de slås op i ordbogen.

Bilag 3 Forskellige sprogtilgængelsesstrategier

- Hukommelsesstrategier, der fungerer som mentale link, så informationen lagres og lettere kan kaldes frem igen, for eksempel ordforrådstræning, som blandt andet kan bestå i at arbejde med ordkort, memoryspil, billedkort eller ordfamilier.
- Læse-, lytte- og samtalestrategier, der fungerer som en hjælp til at opfatte, analysere og praktisere sproget og dermed til at forme og revidere kursistens sproglige udvikling, for eksempel forforståelse, skimning, scanning, hypotesedannelse – og afprøvning, forståelse ud fra kontekst, mindmaps eller V-Ø-L-metoden (Hvad Ved du? - Hvad Ønsker du at vide? - Hvad Lærte du?)
- Kompensationsstrategier, der fungerer som en hjælp til at overvinde begrænsninger i kommunikationen i form af mangelfuld grammatik og manglende ordforråd, for eksempel anvendelse af samarbejdsfremmende gambitter i naturlig samtale (for eksempel 'you see..., well..., isn't it?, right?'), tøvemekanismer, kropssprog, strategiske omskrivninger eller gættestrategier.

Bilag 4 Kursistinstruks til procesorienteret skrivning

At skrive procesorienteret er at koncentrere sig om én ting ad gangen

Før du skriver:

Du er forfatteren, som tænker på, hvad han vil skrive om.

Som forfatter bruger du meget tid på indholdet og spekulerer ikke på stavefejl.

Du skriver højst vigtige nøgleord eller ideer ned, så du bedre kan huske dem.

Du kan også vælge at hurtigskrive i 5 minutter uden at tænke på stavefejl.

Eller du kan vælge at indtale din kladde med idéer på bånd.

Som forfatter er det en god ide at bede andre læse eller høre dine ideer, så du får afprøvet, om der i dit materiale er uklare steder, som det er en god ide at justere på.

Du kan nu sætte dine ideer lidt mere i system, så andre også kan følge med.

Når du skriver 1. udkast:

Du er sekretæren, som nedskriver forfatterens ideer, som du har liggende i stikordsform, på lydbånd eller i en hurtig-kladde.

Du tænker nu på at lave sætninger, som er læservenlige.

Du vælger et sprog, som passer til indhold og modtager af teksten.

Du er kun lidt opmærksom på stavning, for du ved, at du har god tid til gennemlæsning af teksten senere.

Efter du har skrevet 1. udkast:

Du er sekretæren, som kritisk læser sit produkt igennem.

Du læser med en blyant og markerer de ord, du vil tjekke mht. stave- og grammatikfejl. Når du skriver på pc, markerer du ligeledes i teksten og kan benytte stave- og grammatikkontrol.

Det er en god ide, at du læser højt. Det er nemlig en god hjælp til at sætte tegn i teksten.

Du beder en anden sekretær læse dit produkt igennem og give konstruktiv kritik.

Når du skriver 2. udkast:

Du er både sekretær og chef, for det er dig, der bestemmer over teksten.

Du vurderer selv, hvor meget i teksten, du vil lave om.

Men da du selv har ansvaret for teksten, er du også ekstra opmærksom på, at sproget er i orden.

Bilag 5 V-Ø-L-strategiens tre faser

- Hvad **V**ed du om emnet? Kursisten får kun titlen og evt. et billede og bliver bedt om at aktivere forhåndsviden, eftersom enhver viden knyttes og lagres bedst på eksisterende viden.
- Hvad **Ø**nsker du at vide om emnet? Kursistens forventninger til teksten aktiveres i spørgsmål, som teksten forventes at besvare.
- Hvad **L**ærte du om emnet? Hvilke spørgsmål blev besvaret via teksten, hvilke ikke? Derved opstår måske ønsket om uddybende materiale til emnet.